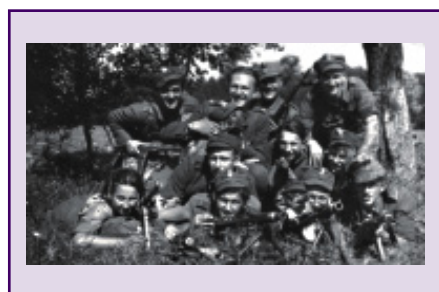
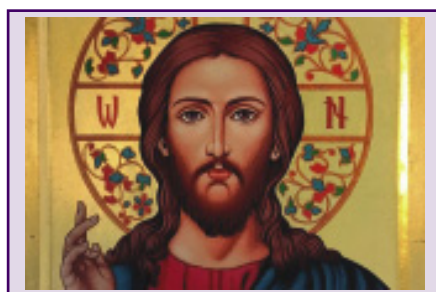

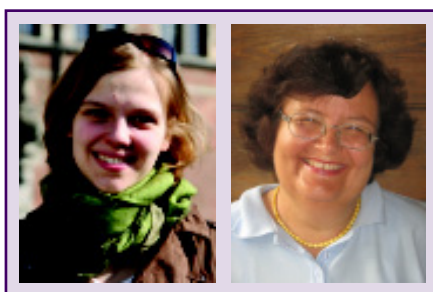
PISMO
PARAFII
ŚW. MAKSYMILIANA
KOLBEGO
w Gdańsku
WIELKI POST 2023
nr 274
www.kolbe.diecezja.gda.pl

Zołnierze Niezłomni ►5

Ikony ► 16

Marta ► 13

Maryla ► 18

**Posłani
w pokoju
Chrystusa**
2022 — 2023

**Wierzę
w Kościół
Chrystusowy**

Zdrapka 2023 „Pokój mój daję wam!”

Codziennie, przez 40 dni Wielkiego Postu, pod zdrapką czekają na Ciebie zadania. Odkryj je, rozważ i wykonaj. Zyskaj zapał do uporządkowania relacji, walki z nałogami lub słabościami, pokochania siebie, podjęcia porzuconych zobowiązań lub postanowień, które mogą zmienić Twoje życie

W obliczu skutków pandemii, wojny, kryzysów światowych i osobistych coraz częściej brakuje nam oparcia, poczucia bezpieczeństwa – dopóki nie usłyszymy słów: „Pokój mój daję wam”. Ta obietnica została hasłem przewodnim Zdrapki 2023.

♦ **MOTYW GRAFICZNY:** Zadania układają się w kształt drzewa, którego pień tworzą Popielec i Triduum Paschalne z Wielkanocą.

♦ **DRZEWO ŻYCIA:** Drzewo symbolizuje trwałość – jest silne, bo głęboko zakorzenione w życiodajnej ziemi. W jego gałęziach można znaleźć schronienie przed wichurą i drapieżnikami. W Biblii drzewo figowe to symbol dostatku i bezpieczeństwa.

♦ **ZDRAPKA NA DOBRY POCZĄTEK:** nie czekaj – już teraz zdrap gołębicę!

♦ **DLACZEGO NIE MA DAT NA ZDRAPCE?** Nowością jest częściowa rezygnacja z porządku chronologicznego. Na niektórych polach daty zastąpione zostały inspiracjami typu „WIARA”, „MODLITWA”, „DZIAŁANIE”. Nie trzeba zdrapywać po kolei. Można kierować się potrzebą ducha i ciała.

♦ **BŁOGOSŁAWIEŃSTWA:** Wprowadzamy Boży pokój do naszych serc i do naszego otoczenia. Zaprosiliśmy wiele osób, aby wypowiedziały nad nami błogosławieństwo. Przyjmij je i przekaz dalej.

♦ **PIERWSZE ZADANIE:** Rozpoczynamy zachętą do zastanowienia nad tym, czego najbardziej pragniemy na Wielki Post.

♦ **OSTATNIE ZADANIE:** Wielkanocna Loteria LosoFun. W tym roku ostatnia zdrapka skrywa niespodziankę w postaci losowania nagród.

Kolejny Wielki Post... Co z nim zrobię?

Przed nami kolejny Wielki Post. Ponownie usłyszymy w Środę Popielcową: „Prochem jesteś i w proch się obrócisz”; „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody”; „Nawróćcie się i wierzcie w Ewangelię”. Może nie raz próbowaliśmy coś zmienić w naszym życiu, ale się nie udało. Na

szczęście nasz Bóg jest Bogiem cierpliwym, Kimś, kto się łatwo nie zniechęca i nas również zachęca do tego, by wciąż zacząć od nowa. Może tym razem damy czas Bogu, by działał w nas i przez nas, by nauczyć się bardziej polegać na Nim niż na naszych siłach.

Nawróćcie się ... jak to zrobić, w XXI wieku?

Od zawsze na początku Wielkiego Postu słyszymy o trzech drogach: post, jałmużna i modlitwa. Modlitwa dotyczy naszej relacji do Boga, post – relacji do siebie samego, a jałmużna relacji do bliźniego. Może w ten czas pozwólmy na działanie Boga w nas.

Modlitwa – poświęćmy jej więcej czasu. Niech to będzie czas sam na sam z Bogiem, który widzi w ukryciu – np. przez adorację Najświętszego Sakramentu. „Wśród różnych praktyk pobożnych adoracja Jezusa sakramentalnego jest pierwsza po sakramentach, najbardziej miła Bogu i najbardziej pożyteczna dla nas” – pisał św. Alfons Maria Liguori. Skorzystajmy z niej. W piątek poświęćmy pół godziny na drogę krzyżową. Jeśli nie damy rady wybrać się do kościoła, rozważajmy mękę Jezusa w domowym zaciszu. Opcji jest wiele: może poprowadzić cię np. śp. Jan Paweł II, św. Faustyna, św. o. Pio, ks. Piotr Pawlukiewicz, abp Grzegorz Ryś – gotowych propozycji w internecie jest sporo. Jeśli lubisz pośpiewać Gorzkie Żale odsłuchane również z internetu czy płyty CD lub DVD. Zaglądamy do Pisma Świętego i wędrujemy ze Słowem przez cały dzień. Otwórzmy oczy i uszy na Boga. Co On chce nam dziś po-

wiedzieć? W którym miejscu uzdrowić? „To jest List Pana Boga właśnie do ciebie i o twoich problemach” (papież Franciszek). Jeśli chcemy, to skorzystajmy z aplikacji na telefon: „Modlitwa w drodze” albo „Pismo Święte”. Często zakładamy: w Wielkim Poście codziennie będę czytał Biblię... a potem zawód. Zaplanujmy jeden dzień w tygodniu, albo przeczytajmy z uwagą Liturgię Słowa na najbliższą niedzielę.

Jałmużna – wyzwała nas z egoizmu i skupienia na sobie. Zauważamy drugiego człowieka, który jest naszym bliźnim, który jest nam dany jako dar a nie jako dopust Boży czy problem. Umiejmy dzielić się tym, co mamy – nie tylko pieniędzmi, bo nimi czasem podzielić się najłatwiej. **Starajmy dzielić się swoim czasem, pomocą, modlitwą a nawet ciszą,** która sprawia, że wsłuchamy się w intencję serca osoby, na którą dotąd byliśmy zamknięci. Tak bardzo często brakuje nam dzisiaj jałmużny naszego czasu i serca w domach, w miejscach pracy. A to przecież ona buduje jedność i komunie wśród ludzi.

Post – czyli rezygnacja z czegoś dobrego na rzecz jeszcze lepszego. Przez post możemy lepiej zrozumieć ludzi, którzy nie mają tego, co my posiadamy: choćby w dziedzinie pożywienia czy rzeczy materialnych. Spróbujmy się zmierzyć z jakimś rodzajem wyrzeczenia (niekoniecznie w wymiarze pożywienia, ale tego, co nas najmocniej przywiązuje do siebie: to może być telewizja, internet, gry komputerowe, smartfony, uzależnienia itp.). Nade wszystko zwolnij i częściej patrz w niebo.

Mamy 40 dni na powiedzenie sobie: wystarczy. Postawmy znaki STOP na drogach, które oddalają nas od Boga. Niech te dni Wielkiego Postu będą dla nas kolejną okazją a jednocześnie zaproszeniem do zatrzymania się w biegu naszego życia i zapytaniu dokąd zmierzamy.

opr. Ewa

ZAPRASZAMY NA NABOŻEŃSTWA PASYJNE

DROGA KRZYŻOWA PIĄTEK

GODZ. 17.00 — DZIECI

GODZ. 18.00 — DOROŚLI

GODZ. 19.30 — MŁODZIEŻ

GORZKIE ŻALE Z KAZANIEM PASYJNYM

NIEDZIELA GODZ. 17.00

WIERZĘ W KOŚCIÓŁ CHRYSTUSOWY

REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE
26 — 29. 03. 2023 r.

NIEDZIELA 26. 03. 2023 r.

Godz. 7.00; 8.00; 9.30; 11.00; 12.30; 18.00 – msze święte
z nauką rekolekcyjną

**PONIEDZIAŁEK, WTOREK, ŚRODA
27. — 29. 03. 2023 r.**

Godz. 9.00, 18.00 - msza św. z kazaniem dla dorosłych.

Nauki dla dzieci:

klasy I - III - godz. 12.00 -12.30;

klasy IV - VI - godz. 10.00 -11.00;

dla młodzieży: klasy VII - VIII - godz. 11.00 -12.00.

19.30 – spotkanie dla młodzieży szkół średnich.

ŚRODA — okazja do spowiedzi św.

W godz.: 6.15 — 7.30; 8.30 — 10.00; 16.00 — 20.00

Rekolekcje dla młodzieży szkół średnich

zasadniczo odbywają się w szkołach.

**Alternatywą dla tej młodzieży są rekolekcje w kościele
w poniedziałek, wtorek i środę o godz. 19.30.**

Zapraszamy

WIERZĘ
W KOŚCIÓŁ
CHRYSTUSOWY

*Wierzę w jeden,
święty, powszechny
i apostołski Kościół.*

ŻOŁNIERZE WYKLĘCI

Dzień 1 marca jest poświęcony Żołnierzom Wyklętym - chociaż osobiście raczej nazwałbym ich niezłomnymi, nie lubię określenia wyklęci. W 2011r. ustanowił go parlament „w hołdzie Żołnierzom Wyklętym - bohaterom antykomunistycznego podziemia, którzy w obronie nie-

podległego bytu Państwa Polskiego, walcząc o prawo do samostanowienia i urzeczywistnienia dążeń demokratycznych społeczeństwa polskiego, z bronią w rękę, jak i w inny sposób przeciwstawili się sowieckiej agresji i narzuconemu siłą reżimowi komunistycznemu” (uzasadnienie dołączone do projektu uchwały zgłoszonej przez śp. prezydenta L. Kaczyńskiego). Data święta - 1 marca - upamiętnia rocznicę stracenia z rąk funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa kierownictwa IV Komendy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. 1 III 1951r. w piwnicach domku gospodarczego w więzieniu na Mokotowie zamordowano, w 5 - 10 minutowych odstępach 7 - miu członków IV Zarządu organizacji Wolność i Niezawisłość, ostatniego ogólnopolskiego koordynatora po AK polskiego wojska prowadzącego „Walkę o wolność i niezawisłość Polski z nową sowiecką okupacją”. Byli to:

ppłk. Łukasz Ciepliński, Prezes IV Zarządu WiN,
mjr. Adam Lazarowicz „Klamra”, - Z-ca Prezesa IV Zarządu WiN,
mjr. Mieczysław Kawalec „Żbik” członek, IV Zarządu WiN,
kpt. Józef Batory „Argus”, członek. IV Zarządu WiN,
kpt. Franciszek Błażej „Roman”, członek IV Zarządu WiN,
por. Karol Chmiel „Zygmunt”, członek. IV Zarządu WiN,
por. Józef Rzepka „Znicz”, członek IV Zarządu WiN.

W zbrodni zabójstwa IV Zarządu WiN bezpośrednio uczestniczyli prokuratorzy: ppłk. Jerzy Tramer i mjr. Mieczysław Dytry, a wyrok śmierci wydali płk. Aleksander Warecki (Warenhaupt) - przewodniczący, mjr. Zbigniew Turtak i mjr. Władysław Tryliński.

Skargę rewizyjną w Najwyższym, Sądzie Wojskowym utrzymującą wyrok w mocy rozpatrywali płk. Wilhelm Świątkowski - przewodniczący, ppłk. Alfred Janowski, ppłk. Leo Hochberg. W wykonaniu wyroku uczestni-

czyli mjr. Arnold Rak - wiceprokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej, mjr. Alojzy Grabicki - naczelnik więzienia, kpt. Kazimierz Jezierski - lekarz, st. sierż. Aleksander Drej - dow. plutonu egzekucyjnego. Dopiero w niepodległej Polsce 17 IX 1992r. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego wydał postanowienie o uniewinnieniu skazanych wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego z 14 X 1950r.

Żołnierze Wyklęci walczyli o Polskę niepodległą po II wojnie światowej, stawiających opór próbie sowietywizacji Polski i podporządkowania jej ZSRR w latach 40. XX wieku. Akcje większości oddziałów podziemia antykomunistycznego były wymierzone w oddziały zbrojne UB, KBW, MO. Ostatni żołnierz wyklęty to Józef Franczak ps. „Lalek” z oddziału kpt. Zdzisława Brońskiego „Uskoka” -

zginął w obławie w Majdanie Kozic Górnych pod Piaskami (woj. lubelskie) prawie dwadzieścia lat po wojnie - 21 października 1963 roku. Uczestnicy ruchu partyzanckiego określani są jako „żołnierze wyklęci”, „żołnierze drugiej konspiracji” czy jako „żołnierze niezłomni”. W czasach PRL ogół jednostek antykomunistycznych

Inka w oddziale

określany był jako reakcyjne podziemie. Propaganda nazywała ich „bandytami” i „zaplutymi karłami reakcji”, a ich rodziny komuniści prześladowali długie lata. Określenie „żołnierze wyklęci” powstało w 1993 - użyto go pierwszy raz w tytule wystawy *Żołnierze Wyklęci - antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.*, organizowanej przez Ligę Republikańską na Uniwersytecie Warszawskim.

Dochowując wierności żołnierskiej przysiędze i zawołaniu „Bóg - Honor - Ojczyzna” wojskowi ginęli w nierównej walce. Tropieni, torturowani, poniżani, wyszydzani, skazywani na śmierć w sfigowanych procesach oddawali życie za wolną Polskę. Wielu z nich nie ma grobów, ich ciała funkcjonariusze NKWD, UB czy służby więziennej zakopywali w tajemnicy.

Zdaniem prof. Jana Żaryna ponad 20 tysięcy żołnierzy zginęło bądź zostało zamordowanych skrytobójczo lub w więzieniach NKWD i ubeckich, część wywieziono na Wschód, wielu skazano na kary pozbawienia wolności. W końcu lat 40-tych i na początku 50-tych ponad 250 tys. ludzi więziono i przetrzymywano w obozach pracy.

ciąg dalszy na str. 20

Blisko Ewangelii

Mt 21, 1-11

E
w
a
n
g
e
l
i
i

**Niedziela Palmowa „Męki Pańskiej”,
„Uroczysty wjazd do Jerozolimy”**

A gdy się przybliżyli do Jerozolimy i przyszedli do Betfage na Górze Oliwnej, wtedy Jezus posłał dwóch uczniów i rzekł im: „Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz znajdziecie oślicę uwiązaną i źrebię z nią. Odwiążcie je i przyprowadźcie do mnie! A gdyby wam kto co mówił, powiecie: «Pan ich potrzebuje, a zaraz je puści»”. Stało się to, żeby się wypełniło słowo proroka: *Powiedzcie córce Syjońskiej: Oto Król twój przychodzi do Ciebie łagodny, siedzący na osiołku, źrebięciu oślicy* (Za 9,9). Uczniowie poszli i uczynili, jak im Jezus polecił. Przyprowadzili oślicę i źrebię i położyli na nie swe płaszcze, a On usiadł na nich. A ogromny tłum słał swe płaszcze na drogę, inni obcinali gałązki z drzew i ścielili na drodze. A tłumy, które Go poprzedzały i które szły za Nim, wołały głośno:

Hosanna Synowi Dawida!

Błogosławiony Ten, który przychodzi w imię Pańskie!

Hosanna na wysokościach! (Ps 118[117],25-26)

Gdy wjechał do Jerozolimy, poruszyło się całe miasto, i pytano: «Kto to jest?» A tłumy odpowiadały: «To jest prorok, Jezus z Nazaretu w Galilei».

OD „DRZEWA POZNANIA DOBRA I ZŁA” DO „DRZEWA KRZYŻA”

Historia ludzkiego życia naznaczona została czasem od grzechu pierwszych rodziców do misterium ludzkiego odkupienia; od „drzewa poznania dobra i zła” (Rdz 2,17) do „drzewa Krzyża” (J 19,17-37). Natura człowieka naznaczona stanem grzechu i ta sama natura przemieniona łaską Zbawiciela stanowi dla każdego człowieka źródło refleksji. W jaki sposób Bóg potrafi przemienić człowieka grzesznego i przywrócić go do stanu pierwotnej niewinności?

Wielki Tydzień rozpoczyna się Niedzielą Palmową. Uroczystość ta upamiętnia triumfalny wjazd Jezusa do Jerozolimy i jednocześnie jest wydarzeniem, które wprowadza nas w Jego mękę. Jezus wjeżdża do Jerozolimy; idzie ku swojej śmierci. Tradycja procesji z palmami rozpoczęła się w Jerozolimie w IV wieku.

Obchody Niedzieli Palmowej rozpoczynają tydzień pełen pytań i symboli wokół drzew. Wielki Tydzień rozpoczyna się drogą otoczoną palmami zwycięstwa i oliwkami pokoju. W Wielki Czwartek wieczorem Pan będzie konał w ogrodzie oliwnym. W Wielki Piątek Kościół będzie wywyższał i adorował drzewo krzyża. Są godne podziwu pieśni do tego cudownego kawałka drewna, drzewa niepodobnego do żadnego, które wyprodukował jakikolwiek las.

ciąg dalszy na str. 19

O UMARTWIENIACH słów kilka

U niektórych osób wraz z Wielkim Postem pojawia się niepokój związany z niejasno sformułowanym pytaniem, czy nie trzeba by jakoś się umartwić, podjąć jakieś zobowiązanie, odmówić sobie czegoś. Więc jedni odkładają alkohol, inni dają sobie słowo, że nie zjedzą czekolady, ani żadnego cukierka, jeszcze inni rezygnują z oglądania telewizora albo używania Internetu (z wyjątkiem emaila).

Czy jednak takie umartwienia i w taki sposób podjęte mają sens, a dokładniej, chrześcijański sens? Czy to nie jest raczej tylko ćwiczenie własnej silnej woli, wytrzymałości, samozaparcia, po prostu, zwyczajny woluntaryzm; sposób na uspokojenie wyrzutów sumienia, bo coś podjąłem; próba stworzenia sobie jakiejś namiastki wielkopostnego klimatu (by z tym większą przyjemnością zjadać słodczyce lub rozsiąść się przed telewizorem zaraz po Wigilii Paschalnej). Przecież i poganie czynią podobnie – wyrzyna się z ust parafraza słów Jezusa – odmawiają sobie tego czy owego bo jest to tak czy inaczej uzasadnione. Przez samą rezygnację wcale nie stają się chrześcijanami ani bliżsi chrześcijaństwu. Na ile więc wiele z naszych wielkopostnych umartwień ma związek z chrześcijaństwem?

Jak wybierać sobie wielkopostną pokutę, by pogłębiała chrześcijańskie życie? Być może potrzeba tu trochę wyobraźni ascezy (tak jak postulowano niedawno „wyobraźnię miłosierdzia”)... Rzadko kto przeczuwa, że asceza może być wspaniałym doświadczeniem duchowym i sposobem modlitwy, spotkania i rozmowy z Bogiem. Tak traktuje umartwienie na przykład św. Ignacy z Loyolii w swoich „Ćwiczeniach Duchownych”. W liście do św. Franciszka Borgiasza, pisze: „Bóg, Pan nasz, nie skończenie lepiej zna naszą naturę, przeto często w takich zmianach daje każdemu odczuć to, co dla niego jest odpowiednie”. Miejscem i czasem tego odczuwania jest modlitwa, z którą podejmowane umartwienie winno się ściśle łączyć (podobnie umartwienie i modli-

twa z jałmużną, czy szerzej, z „wyobraźnią miłosierdzia”). Pan Bóg lepiej wie, jaki rodzaj ascezy byłby dla mnie owocniejszy. I czasem może się okazać, że winna ona dotyczyć całkiem nieoczekiwanych wymiarów życia i sposobów umartwienia. Św. Ignacy Loyola, zachęcając do umartwień dawał pewne rady, sam bowiem doświadczył, jak bardzo asceza może być bezużyteczna a nawet szkodliwa. Na co więc trzeba zwrócić uwagę? Najpierw warto zauważyć, że jeżeli rezygnujemy z rzeczy zbędnych (a cukierki czy coca cola takimi są na równi z surfowaniem po internecie czy oglądaniem telewizji), nie jest to asceza, tylko po prostu umiarkowanie. Właściwa **asceza ma miejsce wtedy, kiedy ujmujemy sobie z tego, co nam się słusznie należy, co nam jest zwyczajnie potrzebne do życia.**

Jeśli chodzi o te proste, zwyczajne i potrzebne do życia rzeczy trzeba przede wszystkim dążyć do słusznej miary. Być może dobrą ascezą byłby po prostu powrót do prostoty w naszym odżywianiu się, ubieraniu, rytmie życia itd. Chodzi, na przykład, o to, aby dokonać przeglądu swoich potrzeb i zapytać się w szczerości, które są rzeczywiste, a które wytworzone przez marketing i reklamę oraz ogólny klimat kulturowy. Wielkim owocem wielkopostnej ascezy mogłoby być już samo podważenie tendencji do przyjmowania konsumpcyjnego stylu życia, który z natury nie jest chrześcijański.

Najważniejsze: motywacja. Trzeba patrzeć w serce i pytać się, czy moje praktyki pokutne, umartwienie, asceza, z jednej strony, wypływają z miłości do Boga i do bliźnich, a z drugiej, do tej miłości prowadzą; czy odkręcają mnie ze spontanicznego ukierunkowania na siebie i skierowują więcej

uwagi i zaangażowania na innych. Umartwienie jest na służbie miłości. Jeśli się o tym zapomni, to łatwo jest popaść w paradoksalną sytuację, gdy asceza jeszcze bardziej koncentruje mnie na sobie samym i właściwie oddala od centralnej sprawy w Wielki Poście, jakim jest nawrócenie, zamiast je ułatwiać.

CZAS NA BIBLIĘ

ŻYJ SŁOWEM BOGA

W ramach postanowień wielkopostnych zachęcam do codziennego przeczytania jednego rozdziału Nowego Testamentu. Ponieważ całość jest większa niż 40 dni, proponuję np. Ewangelię św. Mateusza, która ma 28 rozdziałów i Listy Powszechne czyli: List św. Jakuba,

1 i 2 List św. Piotra, List św. Judy oraz 3 Listy św. Jana. Listy te nie są długie, czyli wystarczy nam 7 dni. Albo Ewangelię św. Łukasza 24 rozdziały i Listy Powszechne lub Ewangelię św. Marka i św. Jana oraz Listy Powszechne. Listy Powszechne zostały napisane do całego Kościoła. Podczas czytania w czasie Liturgii Słowa słuchamy tylko fragmentów, a warto je poznać w całości. Mimo, że od ich napisania minęło XX stulecie są ciągle aktualne. Oczywiście nic nie stoi na przeszkodzie, by przeczytać cały Nowy Testament do końca roku, codziennie po jednym rozdziale.

Biblia nie jest zwykłą książką, którą czyta się „od deski do deski”. Przez Pismo św. mówi sam Bóg. Tymi samymi słowami od wielu wieków trafia do wiernych. Nie zapominajmy, że zawsze znajdziemy w niej coś aktualnego, odkrywczego, nowego dla nas. Czytajmy powoli, jeśli to możliwe na głos lub półgłosem. Wtedy treść lepiej do nas dociera. Jednak zanim zaczniemy czytać musimy spełnić kilka warunków.

Własny egzemplarz

Warto byśmy mieli własny egzemplarz Pisma św. W księgarniach jest duży wybór. Obecnie najpopularniejsze są: Biblia Paulistów i Tysiąclatka. Szczególnie zwróćmy uwagę na komentarze – wybierzmy takie wydanie, w którym są one napisane w sposób dla nas jasny i przejrzysty. Kupmy egzemplarz, który zwyczajnie nam się podoba, byśmy z chęcią po niego sięgali. Zwróćmy uwagę na czcionkę, ilustracje czy paginatory.

Czas

Zaplanujmy czas, kiedy będziemy czytali Pismo Święte. „Umówmy się z Biblią” na stałą porę każdego dnia. Żeby czytanie było owocne należy codziennie wygospodarować 15-20 minut, w samotności, ciszy, skupieniu. Niekoniecznie w domu. Może to być zaciszna ławka w parku czy brzeg morza. Dostosujmy do możli-

wości wynikających z naszego stanu życia i obowiązków. Ale zbyt łatwo się nie usprawiedliwiamy brakiem czasu. Zaczynamy czytać i kończymy znakiem krzyża świętego, bo jak przypomina ks. Chrostowski „chrześcijańska lektura Pisma Świętego od początku do końca jest Chrystologiczna”. Czytajmy codziennie, choćby krótko. Ważne by to był czas tylko dla ciebie, by nic i nikt cię nie rozpraszał.

Nie musimy wszystkiego zrozumieć

Nastawmy się, że nie wszystko zrozumiemy. Od napisania Nowego Testamentu minęło 2000 lat, Starego jeszcze więcej. Inne były obyczaje, inny język (a tłumaczenie nigdy nie odda intencji autora), inna kultura. Coś

co kiedyś w starożytnej Palestynie było oczywiste, nie zawsze jest takie dla nas. Zresztą o trudnościach związanych z tłumaczeniem Biblii pisałam jakiś czas temu. Część wyjaśnię komentarze, innych objaśnień poszukamy w internecie. Może być tak, że fragment tekstu pozostanie niezrozumiały. Nie przestawajmy jednak czytać. Może z całego urywku choć jedno, dwa słowa dadzą nam do myślenia? Czasem dopiero po przeczytaniu danego akapitu po raz kolejny nagle

coś odkrywamy. Jeśli coś bardzo nas nurtuje, spytajmy księdza. Wielu biblistów odpowiada na pytania w internecie. Na stronie <http://biblista.pl/> możemy zadać swoje pytanie w dziale „pytania do Biblii”, a jednocześnie przejrzeć poprzednie zagadnienia.

Nie tylko czytaj

Czytanie to początek. Dobrze jest, by prowadziło nas ono do rozważania tego, co przeczytaliśmy. Nie chodzi przecież tylko o to, abyśmy czytali Biblię jak każdą inną książkę. Chodzi o to, żeby z perspektywy danego tekstu zobaczyć nasze myśli, pragnienia, zachowania, relacje. Słowo Boże będzie konfrontowało cię z życiem. Raz pocujemy pociechę albo umocnienie, innym razem wyrzuty sumienia. Czasem niczego nie doświadczymy, ale i tak słowo Boże będzie działać. Ono ma moc przemiany nas, nawet jeśli tego nie czujemy.

Działajmy

Spróbujmy wcielić Słowo Boże w życie. Czytamy fragment o przebaczeniu: pomyśmy, jak Bóg jest dla nas dobry, a wobec kogo my żywimy urazę? Czytamy przypowieść o uzdrowieniu: pomyśmy, kogo

chorego moglibyśmy odwiedzić? Czytamy o Maryi: pomódlmy się do Niej i zadzwonmy do swojej mamy z dobrym słowem.

JAK CZYTAĆ i ROZWAŻAĆ?

Na czas lub po fragmencie

Możemy czytać Pismo Święte przez z góry określony czas (dajemy sobie np. 20 minut i czytamy tak długo aż miną) lub po jednym rozdziale danej księgi. W internecie możemy znaleźć programy czytania Biblii – roczny (3 rozdziały ST i 1 rozdział NT), dwuletni, trzyletni (codziennie jeden rozdział). Plusem tej metody jest motywacja do systematyczności.

Jeśli dotąd nie czytaliśmy Biblii, zacznijmy od Ewangelii. Na początek proponuję Ewangelię według św. Marka. Jest najkrótsza i napisana najprostszym językiem. Marek spisał ją, słuchając nauk św. Piotra. Czytając możemy sobie wyobrazić, że Apostoł mówi do nas o tym, czego był świadkiem.

Czytania z dnia

Ta metoda pozwala być na bieżąco z liturgią Kościoła. Każdego dnia podczas mszy św. na całym świecie (poza wyjątkami) czytane są te same teksty. Możemy je znaleźć w różnych drukowanych publikacjach lub w internecie. W ten sposób czytamy danego dnia dokładnie te same fragmenty Pisma Świętego co miliony katolików. Polecam książkę – kalendarz Ewangelie 2023 „Droga, Prawda i Życie” (szerzej na str. 19).

Aplikacje

Możemy znaleźć wiele bezpłatnych aplikacji na telefon. Moją ulubioną aplikacją jest „Pismo Święte”. Mam tutaj dostęp do: czytań z danego dnia, całą Biblię, brewiarz i krótki modlitewnik. Ale możemy wybrać inną aplikację, których jest kilka w Google Play.

Na pamięć

Każdego dnia po przeczytaniu danego fragmentu możemy wybrać jedno zdanie, które będziemy „nosić” ze sobą. Chodzi o to, byśmy je zapamiętali i w ciągu dnia o nim myśleli, do niego wracali, z jego perspektywy patrzyli na codzienne wydarzenia. Niektórzy polecają zapisać je na kartce i mieć w kieszeni.

Tematycznie

Możemy czytać Biblię pod danym kątem – np. zwracamy uwagę, jak Jezus odnosi się do ludzi; albo patrzymy, jak dany fragment mówi o miłości Boga do nas; albo zwracamy uwagę, co Biblia mówi o relacjach z innymi.

Z wyobraźnią

Św. Ignacy Loyola uczył, by wyobrażać sobie daną scenę biblijną. Chodzi o to, by przenieść się w opisywane wydarzenia w taki sposób, by nie być zewnętrznym obserwatorem, ale stać się ich uczestnikiem, by „postawić siebie” w danej scenie. I obserwować, co się dzieje. Patrzyć na osoby, ich gesty, postawy, słuchać słów.

Lectio divina

To metoda o długiej tradycji w Kościele. Modlitwa „Słowem Bożym”. Składa się z czterech części:

1.lectio (lektura, czytanie): najpierw kilka razy przeczytajmy tekst, powoli, nie spieszymy się, nawet jeśli znamy ten fragment i wieszmy, co będzie dalej;

2.meditatio (medytacja): zastanówmy się, co ten fragment mówi o naszym życiu;

3.oratio (modlitwa): pomódlmy się swoimi słowami do Boga w kontekście tego, co rozważyliśmy w lectio i meditatio;

4.contemplatio (kontemplacja): a teraz już nic nie mówmy do Boga, ani nie rozważajmy; bądźmy przed Bogiem, słuchajmy Go. Tak, jak potrafimy.

Rozważania do niedzielnych Ewangelii znajdziemy w internecie m.in. <http://biblista.pl/>

lub np. w poszczególnych książkach z cyklu „Rozważaj i głos Ewangelię”.

Jeszcze jedna uwaga ks.prof. Waldemara Chrostowskiego wybitnego biblisty: „*Biblia, tak jak wiara czy miłość, nie jest po to, żeby ją rozumieć. Na jej lekturę przykładamy kalkę własnej tożsamości. Dlatego ten sam fragment inaczej odczytują ludzie młodzi, inaczej osoby z dużym doświadczeniem życiowym, inaczej kobiety, mężczyźni, osoby cierpiące, chore, znajdujące się u schyłku życia...Biblia wyrosła z pamięci o obecności i działaniu Boga w historii i kształtuje pamięć tych, którzy ją czytają i objaśniają. Kiedy się w nią wczytujemy, „prześiaka” do naszego wnętrza, zaczynamy myśleć biblijnie, mieć mentalność biblijną, ponieważ spotkanie ze Słowem Bożym jest również pracą charakterem.*”

Maryla

Obszerne wykłady ks. prof. W. Chrostowskiego na temat Biblii znajdziemy w internecie. Możemy ich posłuchać nie tylko w komputerze, czy TV z dostępem do Wi-Fi, ale i w smarfonie na **You Tube** wpisując w wyszukiwarce - **ks. W. Chrostowski**. Dla tych, którzy wolą poczytać na stronie <http://wch-biblijne.pl/> zamieszczono te wykłady w formie .pdf do poczytania na tablecie lub do wydrukowania.

POWIEW POEZJI

*„Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna
Jednorodzonego, aby każdy, kto w Niego wierzy
Miał życie wieczne.”*

O NIEZMIERZONA BOŻA MIŁOŚCI

O, niezmiarzona Boża miłości,
Miłości niewypowiedziana,
Która na mękę i krzyż przywiodła
Naszego Zbawcę i Pana!

Za nasze grzechy, za grzechy świata,
Zbity, wzgardzony, sponiewierany,
Okrutnie cierpiał i śmierć poniósł za nas,
Jezus, nasz Zbawca kochany.

Posłuszny swemu Ojcu do końca,
Niewinny Baranek wybrany,
Za nas się oddał, życie dał wieczne,
Otworzył raju bramy!

Czy potrafimy pojąć tę miłość,
Czy potrafimy miłować,
Otworzyć serca swoje dla Niego,
By Mu najszczerzej dziękować?

KRZYŻ NA SKRAJU DROGI

Na skraju drogi w odległej wiosce
Stoi krzyż bardzo zniszczony,
A na nim Jezus w koronie z cierni
Wyciąga ku ludziom ramiona.

Drzewo zmurszało już ze starości,
Swoją dawny blask utraciło,
Ale trwa ciągle w tym samym miejscu,
Przyciąga wszystkich swą siłą.

Wierni przychodzą tu aby się modlić,
Zdobia krzyż święty kwiatami,
A Jezus czuwa, jak dobry Ojciec
Wszystkim wraz błogosławi.

Na skraju drogi w małej wiosce
Stoi krzyż bardzo zniszczony,
A na nim Chrystus, świata Zbawiciel,
Wyciąga ku ludziom ramiona.

Teresa Zajewska

Z DNI, GDY HEROD Z PIŁATEM...

Ludem przekupionym sprawę załatwili
uczeni w prawie, nieznającym prawdy,
nie zazdrość bracie takiej im tamtejszej chwili,
ona przynosi pełne brzemień wzgardy.

Kiedy zapytał – „którego chcecie żebym wam uwolnił?”
(w myśl tradycji przyjętej od wieków),
nie był zaskoczony tym co usłyszał
lecz pomyślał – człowieku, ja ręce umyłam a krew
Jego...

A Jego krew po wsze czasy gładzi ludzkie winy.
Z martwych powstał dla nas i by nasze czyny
nie były balastem.

Czy jednak ucho igielne nie będzie za ciasne?

Maria Szafran

JEZU

Zawierzałam Tobie Jezu,
w trudnych chwilach życia,
zaufałam bezgranicznie.

Oddając się modlitwie
mocno wierzę,
w Twoje miłosierdzie.

Proszę dodaj mi siłę,
bym mogła z miłością,
dźwigać codzienny krzyż.

Elżbieta Nowak

PRZEZ MĘKĘ

Zdradził Judasz, za srebniki.
Ty, modliłeś się gorąco
nocą, w oliwnym ogrodzie.
Drżałeś Jezu, jak osika.

Poświęciłeś się, oddając
w ręce okrutnych oprawców.
Ubiczowali Twe ciało,
boleść była towarzyszem.

Na Twoją zboląłą głowę
włożyli koronę z cierni,
a na ramiona krzyż ciężki.
Jezusie! Nie broniłeś się.

Idąc wyznaczoną drogą,
nie wydałeś słowa skargi.
Dali Ci czarę gorzkości,
a Ty wypileś ją do dna.

Podnieśli krzyk: Ukrzyżuj go!
Niesprawiedliwie, bez serca,
rozciągnęli Cię na krzyżu,
do granic wytrzymałości.

Pod nim Twoja Matka stała,
wznosząc dłonie swe ku niebu.
Współodczuwała z cierpiącym
Synem, podczas Jego męki.

Ty, Bogu oddałeś ducha,
pogodzony już ze światem.
Złożyłeś ofiarę z siebie,
przebaczając zimnym katom.

Zdzisława Kwiatkowska

[illegible]

Praktyki pokutne Wielkiego Postu

Okres Wielkiego Postu jest w Kościele specjalnym czasem praktyki pokutnej. Ewangelia ukazuje trzy formy pobożności: jałmużnę, post i modlitwę (Mt 6,2-18). Szczególnie każdy piątek okresu Wielkiego Postu jest wspomnieniem śmierci Jezusa Chrystusa na Krzyżu. Stąd też piąte przykazanie kościelne mówiące o tym, że „posty nakazane zachowywać” wyznacza czas ascezy i pokuty. Dobrowolne wyrzeczenia ascetyczne mają na celu dobroczynność i wszelkie inne dzieła charytatywne zwłaszcza w czasie światowego kryzysu utrzymania dotyczącego niemal każdej rodziny. Wrażliwość na potrzeby innych, zrozumienie ich trudnej sytuacji przede wszystkim ekonomicznej stanowi dla katolickiego społeczeństwa wyzwanie. Trzeba umieć dostrzec drugiego człowieka, w starszym wieku, często samotnego, opuszczonego i zapomnianego przez swoich krewnych oczami Chrystusa.

Warunkiem do przebaczenia grzechów jest przyjęcie sakramentu chrztu, bez którego niemożliwe jest uzyskanie rozgrzeszenia. Ist-

nieją trzy sposoby rozgrzeszania z grzechów w Kościele, przez chrzest, przez modlitwę, przez pokorną skruchę. Ten trzeci warunek istotny do nawrócenia ukazany jest w modlitwie z Ps 51(50),19 „Moją ofiarą, Boże, duch skruszony, nie gardzisz, Boże, sercem pokornym i skruszonym.”

Według Mdr 11,26, Bóg miłuje człowieka i daje mu szansę do pokuty i nawrócenia. **Bóg jednak nie odpuszcza grzechów tym, którzy nie zostali ochrzczeni.** Te same grzechy, które wpieryw przebaczył, przebacza tylko tym, którzy są ochrzczeni. Innym zaś, kiedy zostaną ochrzczeni. Chrzest, modlitwa oraz żal stanowią warunek do otrzymania rozgrzeszenia. Grzechy, które zostały popełnione po chrzcie, wybacza tylko ochrzczone, którzy się modlą, i tym, którzy za nie żałują.

Chrystus w swojej decydującej modlitwie za uczniów modlił się do Ojca, aby „ich ustrzegł od złego” (J 17,15). Nagrodę za zwycięstwo nad złem stanowić będzie w kontekście 2 Tm 4,8 „wieniec sprawiedliwości” (zob. Jk 1,12; 1 P 5,4; Ap 2,10). W mowie zaś pożegnalnej po Ostatniej Wieczery powiedział „Syn Człowieczy został otoczony chwałą a w Nim Bóg został chwałą otoczony” (J 13,31) oraz w obliczu dokonanego dzieła w swojej modlitwie, kiedy „nadeszła godzina” Chrystus prosił Ojca „otocz swego Syna chwałą, aby Syn Ciebie nią otoczył” (J 17,1). Chwała jest więc wynikiem spełnienia przez Chrystusa powierzonej Mu misji na ziemi. Ta chwała rozszerza się również na uczniów Jezusa Chrystusa, kontynuujących Jego misję zbawczą.

Siła lub energia życia chrześcijańskiego bierze swój początek w potrójnej modlitwie. Potrójna modlitwa pozostaje w związku paralelnym do potrójnej pozycji słońca jako miary czasu, a mianowicie zachodu, wschodu i południa. Modlitwa porównana jest do codziennej ofiary składanej w Świątyni Jerozolimskiej (zob. Ps 141(140),2 „Niech moja modlitwa będzie stale przed Tobą jak kadzidło; wzniesienie rąk moich – jak ofiara wieczorna!”). Chrześcijanie zaś swoim postępowaniem tak jakby wonią kadzidła głoszą zwycięstwo Chrystusa (2 Kor 2,14). Biblijne cytaty Ps 55[54],18; Dn 6,11;

Ps 63[62],7 świadczą o potrójnej modlitwie ciągu dnia (zob. Ps 119(118),164). Był to bardzo propagowany motyw w średniowiecznych środowiskach monastycznych na temat modlitwy. Zasluga zaś Świętego Augustyna jest to, że dodaje on interpretację chrystologiczną do potrójnej modlitwy codziennej zaczynając od modlitwy wieczornej koncentrującej się na ukrzyżowaniu Chrystusa, następnie porannej przypominającej

Zmartwychwstanie, aż wreszcie w południe wspominającej Wniebowstąpienie.

Teksty biblijne stanowią zachętę do modlitwy: Kol 4,2 „Trwajcie gorliwie na modlitwie, czuwając na niej wśród dziękczynienia”; 1 Tes 5,17 „nieustannie się módlcie”; Jud 20 „w Duchu Świętym się módlcie”; Łk 18,1 „zawsze powinniście się modlić”. Oprócz zachęty znajduje się też metodyczne rozróżnienie modlitw według świętego Pawła 1 Tm 2,1 „Zalecam więc przede wszystkim, by prośby, modlitwy, wspólne błagania, dziękczynienia odprawiane były za wszystkich ludzi.” Rozróżniamy następujące **rodzaje modlitwy liturgicznej wśród nich błagania** (zob. Ef 6,18; Flp 1,4), **prośby lub wstawiennictwa** (Kol 1,9) i **dziękczynienia** (Kol 4,2).

W czasie celebracji sakramentów prośby i wspólne błagania stanowią modlitwy wypowiedziane zanim dokonuje się błogosławienie darów składanych na Stole Pańskim. Wszelkie zaś modlitwy wypowiedziane po błogosławieństwie darów, konsekracji, łamaniu chleba w celu rozdzielania, zakończone Modlitwą Pańską stanowią dziękczynienia.

Niech ten okres Wielkiego Postu ożywi w nas ducha modlitwy i wyrzeczenia, a przez wszelkie praktyki pokutne zjednoczy nas bardziej z Chrystusem cierpiącym na Krzyżu w Jego dziele Odkupienia i Zbawienia świata.

Dolne Miasto

Odkrycie stulecia

Dolne Miasto to dzielnica Gdańska, która zniszczona została w 1945 roku w zaledwie ok. 30%. Mimo to przez lata była zapomniana i zaniedbana. Dopiero w XXI wieku powoli zaczęło zmieniać się jej oblicze. Rewitalizacja przyciąga gdańszczan, a nawet turystów.

Wybieramy się dziś na spacer, by zobaczyć, gdzie się dziś w Gdańsku bywa.

Po zdrowie do Uphagenów

Spacer zaczynamy przy najstarszym budynku Dolnego Miasta, czyli przy Dworze Uphagena, na skrzyżowaniu ulic Łąkowej z Kieturakisa. Został wzniesiony w 1800 roku z inicjatywy rodziny Uphagen. Chcieli mieć miejsce, gdzie będzie można odpocząć od ciasnoty Głównego Miasta lub schronić się na wypadek epidemii czy wojny. W 1852 roku nowy właściciel dworu Theodor Khun przekazał posiadłość w darze siostrzom boromeuszkom. Dotarły one do Gdańska z Trewiru, a ich zadaniem było zorganizowanie szpitala na Dolnym Mieście. Z czasem rozrósł się on na długość dzisiejszej ulicy Kieturakisa. W 1904 roku zawitał tutaj na roczny staż młody doktor Aleksander Majkowski. W czasie II wojny światowej był rezerwowym szpitalem wojskowym. Dnia 7 marca 1942 roku po ciężkiej chorobie zmarł w nim pierwszy kaszubski biskup diecezji chełmińskiej Konstanty Dominik.

Zamiast chorych turyści

W 1945 roku do Gdańska przybył z Wilna wybitny lekarz Zdzisław Kieturakis. Od końca lat 40-tych kierował Kliniką Chirurgii na Łąkowej. Mówiono o nim, że ma złote ręce. Był też świetnym zarządcą. Z jego inicjatywy powstał tu jeden z pierwszych w Polsce zespołów anestezjologicznych, a także oddział zwany dziś intensywną terapią. Niestety profesor zmarł w wieku 67 lat z powodu choroby płuc. Rok po śmierci (1972) ulica nazwana została jego imieniem. Szpital na Łąkowej działał do 2003 roku. W 2015 roku potężny kompleks zakupiła firma deweloperska Grupa Arche. Właściciel przystosowując stare budynki na potrzeby hotelowe zachował ślady przeszłości. W tutejszej restauracji Stara Kuchnia stąpać możemy

po oryginalnej ceramicznej posadzce. Industrialne wnętrze zdobi palenisko kuchenne z końca XIX wieku. Natomiast w kawiarni zobaczymy magiel, który jak zapewniają właściciele „magluje przeszłość, wydobywając z niej najlepsze smaczki.” Przechodząc obok przylegającego do hotelu kościoła Niepokalanego Poczęcia NMP możemy zajrzeć na hotelowy dziedziniec. Zadbano o piękny ogród, a goście hotelowi odpoczywać mogą przy grocie z figurą Maryi z 1905 roku.

Sztuka w kąpieli

Do odrestaurowanych niedawno perełek architektonicznych Dolnego Miasta należy także budynek dawnej łaźni miejskiej przy ulicy Jaskółczej 1. Powstała ona

w 1908 roku, aby umożliwić mieszkańcom Dolnego Miasta dbanie o higienę. Mieszkania w większości nie posiadały wtedy łazienek. Kąpiele w fosie, które uskutecziano w okresie letnim, raczej nie przyczyniały się do poprawy jakości zdrowia gdańszczan. Podobne obiekty wzniesione zostały w tym okresie również w Nowym Porcie oraz na

Osieku. Jednak tylko na Dolnym Mieście podziwiać możemy łaźnię w rzadko spotykanym w Gdańsku stylu neoromańskim. Surowa bryła budynku wyróżnia się masywną wieżą. Charakterystyczną cechą są półkoliste łuki zdobiące okna. Na najwyższym piętrze znajdowała się

sala gimnastyczna dla uczniów pobliskiej szkoły. Niżej można było zażywać kąpieli w wannach lub pod prysznicami. Budynek podzielony był na część dla kobiet, mężczyzn oraz dzieci. Kąpiel mogła trwać do 15 minut, ta w wannie była trzy razy droższa od prysznica. Łaźnia na Dolnym Mieście funkcjonowała nawet po

II wojnie światowej. Opustoszała w latach 80-tych. Zainteresowała wtedy gdańskich artystów, którzy przyczynili się do uratowania budynku i zaadaptowali go na potrzeby powołanego w 1998 roku Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia. Możemy więc zakończyć nasz spacer zwiedzając aktualną wystawę „Sensoria. Sztuka i nauka naszych zmysłów”. Współcześni artyści z Polski i świata pomogą nam odkryć świat zmysłów.

Marta Szagzdowicz

artykuł ukazał się w piśmie „Pomerania”

foto: u góry Dworek Uphagena, na dole CSW Łaźnia

Domek na Skale

DROGIE DZIECI!

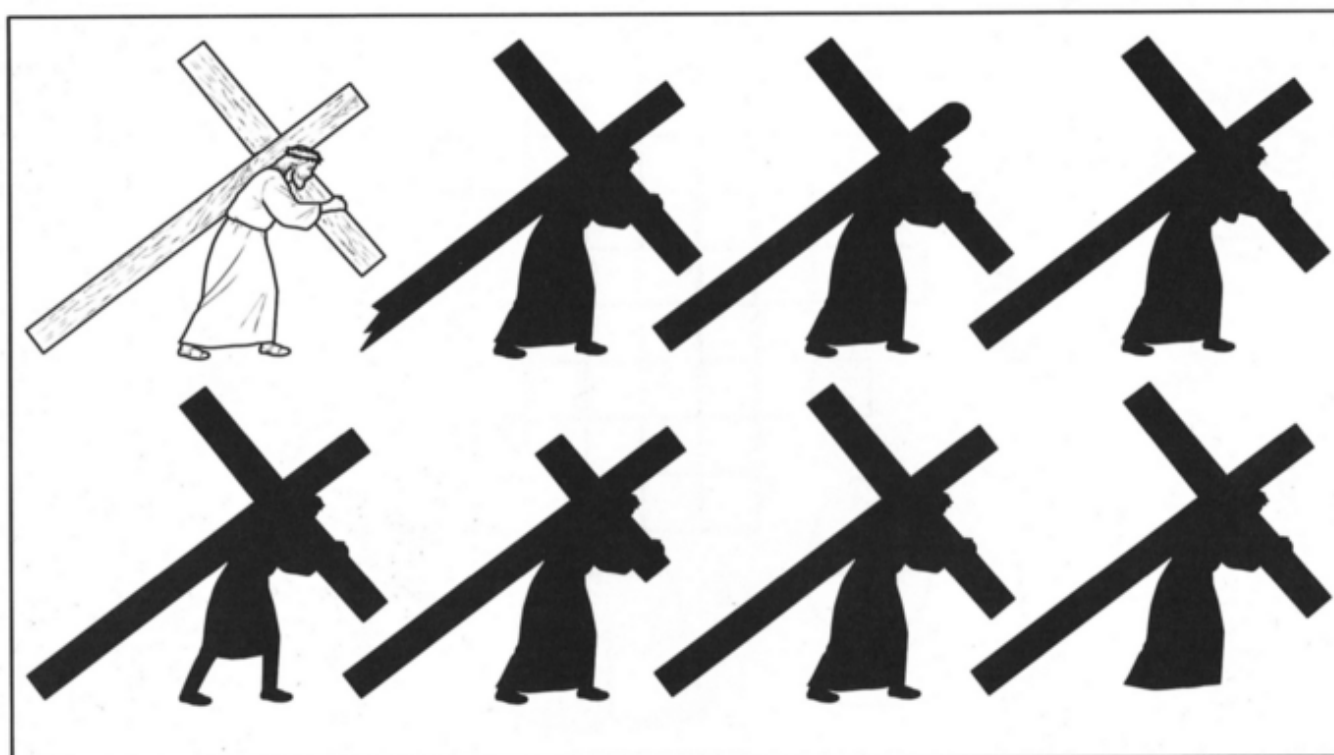
Rozpoczął się czas, który niesie ze sobą szczególny okres dla życia Kościoła. W Wielkim Poście jesteśmy zaproszeni do szczególnej modlitwy, czyli towarzyszenia Jezusowi w drodze krzyżowej. Post natomiast polega nie tylko na wyrzeczeniu się pokarmów np. słodczy, ale też telewizora, gier komputerowych, zabaw z użyciem tabletów, telefonów itp. Powinniśmy pamiętać też o jałmużnie. Zrezygnujmy z kupienia czegoś, co lubimy np. czekolady czy jakichś drobiazgów i wrzucmy pieniądze, które były na to przeznaczone do skarbonki wielkopostej. W Wielką Sobotę zanosimy skarbonkę do kościoła, a nasze złotówki zostaną przeznaczone dla potrzebujących i ubogich.

Zapraszamy Was na nabożeństwa pasyjne:

- ✦ Drogę Krzyżową we wtorek i piątek o godzinie 17
- ✦ Gorzkie Żale w niedzielę o godzinie 17.

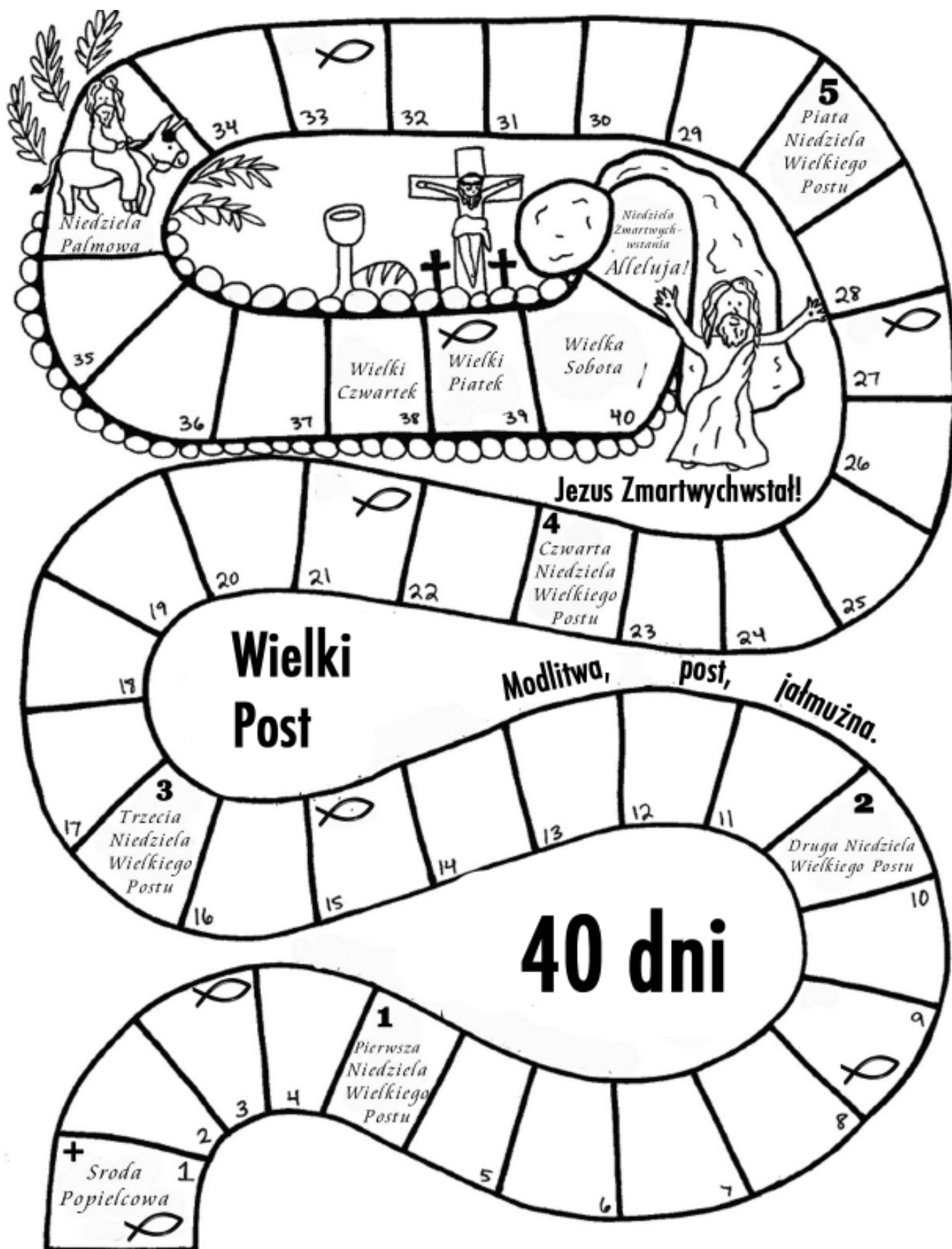
ZADANIE 1

Odszukaj, który cień pasuje do postaci Pana Jezusa niosącego krzyż na Kalwarię.

ZADANIE 2

Poniżej widzicie „kalendarz wielkopostny”. Każdy piątek jest oznaczony rybką. W tym dniu nie zapomnijcie o drodze krzyżowej. W wolne kratki wpiszcie swoje uczynki wielkopostne.

Ikony – dzieła „zaklęte w drewnie”

„Piękno jest pragnieniem prawdy, pragnienia zaś uwodzą każdego; właśnie dlatego sztuka może być wartością uniwersalną. Inaczej jest z nauką, która wymaga od swoich wielbicieli przygotowania intelektualnego”.

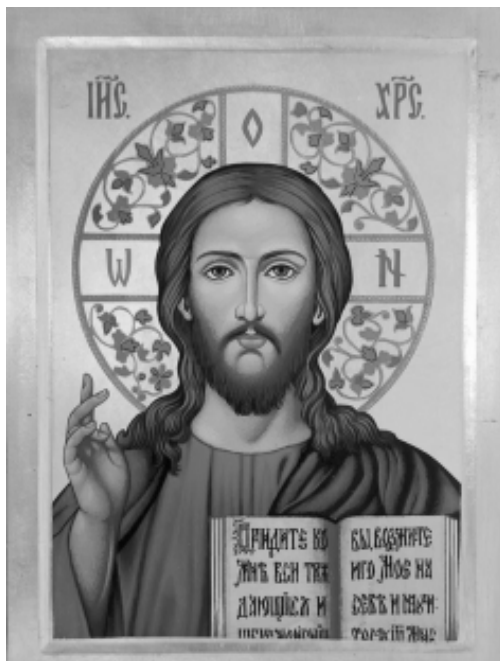
Antonio Gaudi (1852-1926)
- kataloński architekt i inżynier,
Sługa Boży Kościoła katolickiego

Jednym z najciekawszych szlaków turystycznych tzw. „architektury drewnianej” w południowej części powiatów nowosondeckiego, gorlickiego, sanockiego a także krainy Bieszczadzkiej, a za sprawą malowniczych cerkwi wpisanych w krajobraz łemkowski. Łemkowie to grupa etnograficzna zamieszkująca do 1945r. Besskid Niski od Przełęczu Dukielskiej do Popradu. W związku z działalnością UPA na tym terenie przesiedleni do województw: wrocławskiego, szczecińskiego, koszalińskiego i olsztyńskiego. Gwara łemkowska należy do grup języków ruskich. Łemkowie są wyznawcami grekokatolicyzmu.

Podobnie jak kościoły wznoszono cerkwie w starannie dobranych miejscach; to były niewielkie wzniesienia otoczone drzewami. Do końca XVIII w. budowano je z drewna iglastego. Należy jednak podkreślić, że elementy budowli podatne na wilgoć uzupełniano drzewem modrzewiowym. Pierwotnie do cerkwi prowadziły pojedyncze drzwi od zachodu, a okna od południa. Świątynia mieściła zbliżone do kwadratu prezbiterium, nawę i babiniec – miejsca rozmodlonych kobiet. Dachy cerkwi mają charakterystyczne uskoki, początkowo kryte gontem a w późniejszych czasach tańszą, trwalszą blachą. Kopuły dachów wieńczą „baniaste hełmy” z nadbudówką w formie wieżyczki nad którą umieszczono tzw. „cebulkę” zakończoną kutym stalowym krzyżem. Elementem dominującym w cerkwiach łemkowskich to wieża z dzwonami. Ściany świątyni były początkowo kryte gontem, a potem szalunkiem. Wnętrza bogato malowane (zabezpieczały przed zniszczeniem) obecnie nie przypominają prawie tych kolorowych świątyń.

Snując pamięcią urokliwe smukłe cerkwie i cerkiewki myślimy o sztuce zaklętej w drewnie – ikonach, ich niezwykłości i pięknie. W Polsce ikony powstawały w XV i XVI wieku szczególnie na ziemiach południo-

wo-wschodnich i wschodnich. Twórcom artystom pomagały podręczniki – wzorniki. W Polsce w Bielsku-Białej istnieje policealne studium ikonopisarstwa. W praktyce używa się terminu pisać lub malować ikony; z greckiego *eikōn* – obraz. Najstarsze ikony pochodzą z VI wieku z klasztoru św. Katarzyny na Syjonie. Wg tradycji autorem pierwszych ikon był Ewangelista św. Łukasz. Dalej za wikipedią: ikony to obraz sakralny powstały w kręgach kultury bizantyjskiej, wyobrażające postaci świętych, sceny z ich życia, sceny biblijne lub liturgiczno-symboliczne charakterystyczne dla chrześcijaństwa kościołów wschodnich: prawosławnego i grekokatolickiego. Najbardziej znamienne dla wspomnianego wyżej okresu są dzieła, które przedstawiają św. Chrystusa- Pantokratora, św. Piotra i Maryję z Aniołami, św. Jerzym i św. Teodorem. Materiałem, na którym malowano, pisano obrazy było drewno cyprysowe lub cedrowe żmudnie przygotowywane. Na Rusi stosowano drewno lipowe, jodłowe, modrzewiowe lub sosnowe. Ikony nie tylko są dziełem artystyczno-estetycznym, ale głęboko sakralnym malowanym z petyzmem za przykładem mnichów na kolanach stworzone i natchnione w modlitwie. Twórcy wymagali od siebie nienaganej postawy moralnej. Malowanie czy rysowanie ikon można by rzec było i jest trochę innym tchnieniem, ale nadal jest „czynnością świętą”, wyrazem doznań artystyczno-duchowych. Przed ikoną wierni klękają, modlą się przy zapalonych świecach, owo żarliwe wyznawanie wiary łączy ze świętym, pogłębia i wzbogaca życie wewnętrzne. Z pewnością handel

ikonami jest popełnianym grzechem. Pewien z bardziej znanych znawców ikon powiedział, że tajemniczy świat ikon to „teologia kolorów”. Proszę zauważyć, że ikony nie są otoczone ramami, zacytuje: „*ukazywana na ikonach od wewnątrz i od zewnątrz architektura, wyznacza granice między światem ponadzmysłowym i zmysłowym, a także eliminuje konieczność zastosowania ram, gdyż stanowi naturalne obramowanie ikony*”. Wszechobecne złoto będące „normą ikony” jest wyrazem blasku męczenników ich niezwykłości boskiej i „[...] *raju nieznanego marności grzechu*”. Złoto wyznacza także kontury świętych, ich szaty zdobione są także kreskami złotymi, co oznacza przebywanie w lepszym świecie. Charakterystyczną cechą ikon jest brak światłocienia tak spotykanego w malarstwie zachodnim, to samo światło buduje ikony. Inne kolory na malowi-

dłach ikon to nieliczne pastele; brązy, ugię, trochę czerwieni czy ciemnej zieleni, fioletu, nieco czerni, kto wpatruje się w te dzieła z pewnością zrozumie tę wieloraką symbolikę. Oglądamy i podziwiamy ikony w muzeach, galeriach, przyglądamy się im na targach staroci, a jednak inaczej odbierane są w cerkwiach miejscach szczególnie rozmodlonych przez wiernych.

Twórcy ikon posługują się szczególnym językiem artystycznym i warsztatem. Ich postacie są dostojne bez zbędnych gestykulacji: „przebóstwione odrealnione bezcielesne”, ustawione ze spojrzeniem skierowanym na patrzącego. Są też wśród nich anonimowi twórcy ludowi. Inaczej jest na malowidłach przedstawiających życie i czynienie cudów przez świętych, modlący się odbiera je jako opowiadanie, narrację czy ilustrację i nie ma tak silnej więzi duchowej jak z przebóstwionym obliczem świętego, który „patrzy na nas”. Wg hierarchii treściowej zgodnie z teologią ikon albumy najczęściej otwierają ikony Chrystusa, najpierw „nie ręką ludzką stworzonych” – odbicie wizerunku Chrystusa na chuście czy całun turyński. Po nich wyobrażenie Trójcy Świętej, a następnie wizerunki Matki Bożej. Po czym obrazy ilustrujące wydarzenia z życia Matki Bożej i Chrystusa. Następnie wizerunki Patriarchów, Archaniołów, Ewangelistów, Apostołów, Ojców Kościoła, biskupów męczenników i innych świętych. Na koniec przedstawienie Sądu Ostatecznego „jako nadzieje przyszłego życia”. Przebogaty zbiór ikon jest w posiadaniu Muzeum Historycznego i Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku to najcenniejszy i najwspanialszy w Polsce i również w Europie. Ekspozycje ikon sanockiego muzeum wtajemniczają nas w przemiany jakie następowały w malarstwie ikonowym a także w wystroju cerkwi w przeciągu wielu wieków. Ciekawa jest ekspozycja najstarszych krzyży noszonych na piersiach – enkolpiony – pochodzących z XII w. Prezentowana kolekcja arcydzieł malarstwa ikonowego pochodzi z XV i XVI w. wystawę wieńczą ikony Sądu Ostatecznego z XVII w. Ponadto można zobaczyć chorągwie i krzyże procesyjne, naczynia liturgiczne, szaty oraz inne atrybuty wystroju cerkwi. Ikona Matki Boskiej Hodegetni pochodząca z XVI w. wg znawców należy do najpiękniejszych w polskich zbiorach – pełne dostojęstwa oblicze Maryi trzymającej na ramieniu Chrystusa. Szlachetności obrazu dodaje kolorystyka fioletu i złota. „Ta ciągłość, „długie trwanie” kultu ikon, którego główne formy ostatecznie wypracowano w Bizancjum w IV w. i mimo zmian kulturowo-cywilizacyjnych przetrwały właściwie niezmienione do dzisiaj, [...]. Towarzyszyły wiernym we wszystkich ważnych wydarzeniach w życiu, począwszy od narodzin na śmierci kończąc. [...] W życiu publicznym stanowiły czynnik integrujący społeczeństwo, bowiem to cześć oddawana ikonom, związane

z nią uroczystości i obrzędy tworzyły wspólną płaszczyznę kulturową łączącą elity z pozostałymi członkami społeczeństwa”, cytat z tekstu Barbary Dąb-Kalinowskiej.

W ostatnich latach pojęcie ikony zaskakująco stało się popularne, a zarazem nadużywane poczynając od programów komputerowych, przez podkreślenie wyjątkowego wizerunku wielkich przywódców czy aktorów czy skończywszy na dziełach sztuki niczym nie przypominających ikony. Wycucie wielkości, tajemniczości ikon, ich odmienności od wszystkiego w otaczającym nas świecie powoduje coraz większe zainteresowanie malarstwem ikonowym, co dało wyraz w licznych publikacjach, zbiorach muzealnych, tudzież prywatnych kolekcjach. Wg badaczy ikonoznawstwo jest ostatnimi czasy najszybciej rozwijającą się dziedziną historii sztuki.

Przytoczę słowniczek trudnych wyrazów stosowanych w odniesieniu do ikon.

Acheiropoietos (gr. - nie ręką uczyniony), przedstawienie powstałe bez ludzkiej interwencji w sposób cudowny, poprzez odbicie np. twarzy Chrystusa zwane mandylionem lub ciała (całun).

Dessis (gr. - prośba modlitwa wstawiennicza) przedstawienie Chrystusa z Matką Bożą po prawej stronie i św. Janem Chrzcicielem po lewej.

Eleusa – (gr. czułość, miłosierdzie) przedstawienie Matki Bożej z Dzieciątkiem siedzącym na ramieniu na ramieniu Marii i przytulającym policzek do Jej twarzy.

Emmanuel – (hebr. - „Bóg” z nami”) wizerunek Chrystusa w wieku dziecięcym.

Hodegetria – przedstawienie Matki Bożej z Dzieciątkiem, Maria prawą dłonią wskazuje Chrystusa Emmanuela, trzymanego przez nią na lewym ramieniu; określenie nawiązuje do nazwy świątyni w Konstantynopolu, ton Hodegon w którym była przechowywana najstarsza ikona tego typu wizerunku Marii i Dzieciątka.

Ikonoostas – (gr. Eikon „obraz” + stasis „postawienie”) – ściana wypełniona ikonami, oddzielająca w cerkwi nawę od sanktuarium (prezbiterium).

Królewskie Wrota – centralnie usytuowane w ikonostasie drzwi, przeznaczone tylko dla kapłana oraz władcy w dniu koronacji.

Mandylion (z semickiego – mindil – chusta) wizerunek twarzy Chrystusa bez oznak cierpienia, uważany za powstały w sposób nadnaturalny poprzez odbicie na tkaninie.

Orantka (łac. - modląca się) wizerunek modlącej się Marii ze wzniesionymi ku górze rękoma.

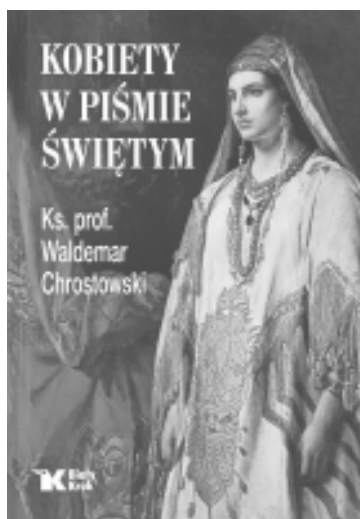
Pantokrator (gr. Wszechwładca) przedstawienie Chrystusa z prawą dłonią uniesioną w geście błogosławieństwa, a w lewej trzymający otwartą lub zamkniętą księgę Ewangelii.

ciąg dalszy na str. 20

Czytelnicza przygoda

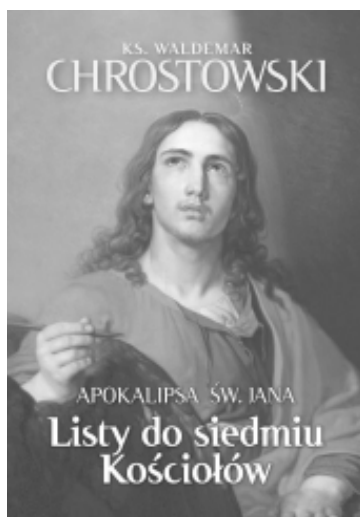
W ramach postanowień wielkopostnych zachęcam do lektury ciekawych i wartościowych książek. Dziś przedstawie 5 tytułów, które ostatnio ukazały się i bardzo mnie zainteresowały. Bez wychodzenia z domu możemy zamówić publikacje internetowo. Jeżeli nie dysponujemy komputerem, to poprośmy kogoś z rodziny lub sąsiada o pomoc. W ostateczności możemy kupić w księgarni. Wiele tytułów jest dostępnych na płytach CD lub DVD (tzw. audiobooki) czytanych przez profesjonalnego lektora, często znanego aktora. Jest to wspaniała alternatywa dla osób, które mają kłopoty ze wzrokiem.

Naszym Czytelnikom nie muszę bliżej przedstawiać sylwetki czołowego polskiego biblisty ks. prof. Waldemara Chrostowskiego. Dla przypomnienia: jest polskim duchownym, profesorem doktorem habilitowanym teologii, biblistą, profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zamieścił ponad 2000 publikacji naukowych oraz popularnonaukowych na łamach wielu katolickich gazet. Również w internecie znajdziemy szereg wygłoszonych konferencji do wiernych na tematy biblijne. Ostatnio ukazały się dwie książki:

„Kobiety w Piśmie Świętym” to książka ukazująca nam życie kobiet, które pojawiają się w wielu scenach z Pisma Świętego. Pokazuje nam postacie w ich kłopotach, rozterkach, zaangażowaniu w rozmaite sprawy. Na miłości, wierności, oddaniu czy codziennej trosce i pokorze. Tym samym wszystkie bohaterki mogą stanowić także prawdziwą inspirację dla współczesnych kobiet.

Dzięki książce bliżej poznamy realny udział ww. kobiet w niezwykle istotnym życiu rodzinnym, ale także ich wpływ na życie społeczne, polityczne oraz religijne. Pozycja pełna jest ilustracji wielu artystów, które pozwalają nam jeszcze intensywniej przeżyć każdą opisaną w niej kobiecą historię.

Ekskluzywne wydanie komentarzy do **„Listów do siedmiu Kościołów”** św. Jana zawarte w Apokalipsie nawiązują do starożytnych realiów. Jednak mając za punkt wyjścia śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa, odkrywają również sens ludzkich dziejów. Dzisiaj mają nam do powiedzenia tak samo wiele jak wtedy, kiedy zostały napisane. Stanowią nie-

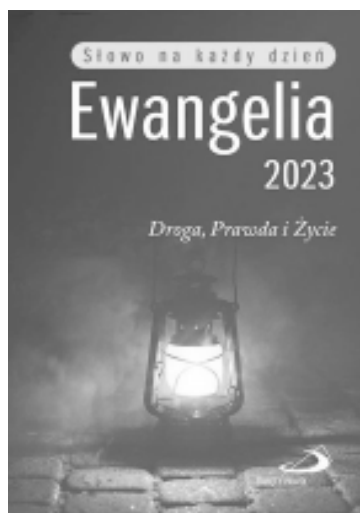
zmienne przesłanie dla Kościoła wszystkich czasów. Zwłaszcza obecnych. Porywający tekst, któremu towarzyszą kolorowe zdjęcia z miejsc opisywanych w książce, a także reprodukcje dzieł sztuki i mapy.

„Noc bluźnierstw. W oczekiwaniu na świt” to kolejna książka ks. Piotra Glasa. Jest On znanym rekolekcjonistą, byłym egzorcystą, autorem wielu książek o tematyce duchowej. W długo oczekiwanej i szczerej rozmowie z Krzysztofem Gędłkiem odpowiada na najtrudniejsze i najbardziej gorące kwestie, z którymi mierzą się dziś świat, Kościół i chyba każdy wierzący. Wyjaśnia, jak rozpoznać nowe

„herezje” i bluźnierstwa wiernych i duchownych: odejście od głoszenia Ewangelii, otwarcie na świeckie prądy i idee oraz podejmowane za wszelką cenę próby pojednania chrześcijaństwa ze światem. Stawia pytania o drogę synodalną i inne reformy o charakterze dogmatyczno-duszpasterskim, jak również o granice prawdziwego posłuszeństwa w Kościele. Opisuje też duchowe przyczyny i konsekwencje wojny na Ukrainie i pandemii COVID-19. Czy żyjemy już w czasie oczyszczenia? Czy przed nami okres prześladowań, nowych katakumb i władzy Antychrysta? W książce nie zabrakło słów o chrześcijańskiej nadziei. Ksiądz Glas łączy miłość do Boga i Kościoła z odważnym mówieniem o tym, co w Kościele złe i fałszywe.

Kolejna książka to: **„Ewangelia 2023. Słowo na każdy dzień”** jest propozycją dla osób, które Słowo Boże pragną uczynić swoim codziennym pokarmem duchowym, tęsknią za żywą i mocną relacją z Jezusem, odczuwają, że ich modlitwa stała się powierzchownym rytuałem bez głębi i ducha. Każdy kto chce, aby Ewangelia stała się jego codzienną strawą duchową, karmiła umysł, serce i wolę, znajdzie w tej propozycji wydawniczej doskonałe narzędzie i pomoc. Pozycja książkowa zawiera pełny tekst Ewangelii na każdy dzień roku, odnośniki do czytań biblijnych, informacje o świętach i uroczystościach kościelnych. Każdy fragment Ewan-

nich znajdują się tu wybrane litanie, modlitwa różańcowa, nabożeństwo Drogi krzyżowej, tekst Gorzkich żali oraz Komplet - modlitwy brewiarzowej na zakończenie dnia.

książek czy z dzieł malarskich. Jest jednak dużo takich, które choć barwne, niezwykle, autentyczne (z krwi i kości), pozostają w ukryciu. Ananiasz, cztery „prababki Jezusa”, Zacheusz, Lidia z Tiatyry lub Barnaba są praktycznie obcy wielu chrześcijanom. Ich role są może drugoplanowe, ale nie mniej wspaniałe. Poza tym Bóg kocha ich szczególnie. Tylko Jezus potrafi dostrzec siedzącego na drzewie Zacheusza, którym wszyscy gardzą, bo jest zdrajcą i nieczystym, tylko On „wprasza się” do niego na obiad, ku zgorszeniu otoczenia. Jedynie Chrystus może spełnić prośbę Syrofenicjanki, od której odwracali się porządni i pobożni. Ich historie wiele mówią o Bogu, którego czcimy, choć nadal słabo znamy. Dzięki nim odkrywamy Go na nowo.

Wyboru postaci dokonał abp Grzegorz Ryś. Małgorzata Bilska zadbała o to, by historie miały odniesienie do współczesności. Biblia jest wiecznie aktualna. Aby to poczuć, trzeba wyjść na spotkanie biblijnych epizodów. Tamci ludzie mimo, że żyli tak dawno są tacy podobni do nas, możemy się z nimi utożsamiać.

geli opatrzony został krótkim rozważaniem, które wprowadza w refleksję nad przeczytanym Słowem i pomaga je odnieść do własnego życia. Autorem rozważań do Ewangelii 2023 jest paulista ks. Cyprian Kostrzewa, redaktor w Edycji Świętego Pawła, misjonarz pracujący na Ukrainie. Na końcu umieszczony został dodatek zawierający najpopularniejsze modlitwy. Oprócz

Ostatnia propozycja to książka „**Mistrzowie drugiego planu**”. Jest to zbiór rozmów na temat postaci z biblijnego drugiego planu – z abp. Grzegorzem Rysiem, metropolitą łódzkim, historykiem Kościoła i wielkim pasjonatem Biblii rozmawiała Małgorzata Bilska, dziennikarka i socjolog. Wiele bohaterów ze Starego i Nowego Testamentu znamy z niedzielnych homilii, katechez, lektury

ciąg dalszy ze str. 6

Blisko Ewangelii

W nocy w Wielką Sobotę wszyscy, którzy dzisiaj trzymają palmy, będą wpatrywać się w promienie światła pochodzące z drzewa Zmartwychwstania.

Postawa ludzi w obliczu męki Jezusa Chrystusa opisana jest z realizmem, ukazującym okrucieństwo. Męki i cierpienia Chrystusa mówią o wszystkich możliwych grzechach, które możemy popełnić. Uczniowie zamiast modlić się i czuwać zasypiają. Zdrada wynika z nadmiernej miłości do dóbr materialnych. Uczeń, na którym zbudowany jest Kościół, zaprze się Jezusa. Wszyscy go opuszczają. W końcu zostaje zdradzony pocałunkiem, a jego własny lud masowo go odrzuca, wybierając w zamian przestępcę.

Na krzyżu życie Zbawiciela świata kończy się krzykiem „Boże mój, Boże mój, czemuś Mnie opuściłeś?” (Mt 27,46). W tym okrzyku podsumowana jest cała niesprawiedliwość wyrządzona Bogu w ciągu całej historii świata. Z tego krzyku agonii zrodzi się wiara, setnik się nawróci (Łk 23,47).

W miarę zbliżania się do Triduum Paschalnego; Najświętszego Triduum Chrystusa Jego Ukrzyżowania, Złożenia Ciała Chrystusa do Grobu i Zmartwychwstania, Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wigilię Paschalną, zróbmy rachunek sumienia z naszego życia.

Ile razy zaparliśmy się Chrystusa przez nasze czyny?

Ile razy nasza wiara była uśpiona?

Ile razy sprzedaliśmy Chrystusa dla korzyści materialnych?

Ile razy wspólnotowo nasz naród przyjął kulturę śmierci i odrzucił Chrystusa?

Dziś jest dzień chwały, ale tragedia już pojawiła się w tle. W naszym życiu jesteśmy obciążeni wieloma tragediami. Nasze grzechy nas zasmucają, ale z tego samego smutku, który prowadzi do Wielkiego Piątku, wypływa radość zmartwychwstania. Nasze grzechy są liczne i może nawet ciężkie, ale pokładamy naszą wiarę w kochającym i miłosiernym Bogu, który posłał swego jednorodzonego Syna, aby nas odkupił i czeka, aż się do Niego zwrócimy.

Wejdźmy w ten Wielki Tydzień w postawie kontemplacyjnej. Przyjmijmy dzieło zbawienia. Pójdźmy z Jezusem w czasie Triduum Paschalnego chwalać Boga i śpiewając *Hosanna na wysokościach*.

ks. Piotr M. Paciorek, doktor teologii

Ikony- dzieła „zaklęte w drewnie”

Pieta (wł. miłosierdzie) przedstawienie Matki Bożej opłakującej zmarłego Syna trzymanego na kolanach lub łonie.

Pokrow (ruskie Welon) przedstawienie Matki Bożej, rozpościerającej nad wiernymi welon, czyli chustę okrywającą czepiec.

Danuta Skupna

P.S.

Na koniec wspomnę o organizacji UNESCO, której na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego trafiły kościoły w Binarowej, Dębnie, Lipnicy Murowanej i Sękowej. W 2013 r. na wyżej wspomnianą listę doszły cztery drewniane cerkwie: w Wyżnych, Kwiatoniu, Owczarach, Brunarach wpisane wraz z czterema innymi w województwie podkarpackim oraz cerkwiami drewnianymi na Ukrainie. Cerkwie to unikalne dzieła architektury drewnianej, kryjące we wnętrzu cenne zabytki sztuki sakralnej. Można podziwiać polichromie, wystroje a szczególnie ikony - stasy z oryginalnymi ikonami. A wszystko to wtopione w niezapomniany krajobraz pagórków, górskich szczytów, zielonych dolin. A jesienią w całej gamie buchających kolorów – miejsca dla impresjonisty. A ponad wszystko co otacza, to błyszczące „złotem” w słońcu świeżo odnowione kopuły cerkwi ocalonych od zapomnienia. Jako ciekawostka to wiadomość, że województwo lubelskie słynie z faktu odnawiania cerkwi.

Chór parafialny „Laudate Dominum”

zaprasza do swojego grona, aby
śpiewać na chwałę Bożą,
ubogacać liturgię
i naszą modlitwę.

Próby chóru odbywają się
w **poniedziałki i czwartki**
o godz. 18.00,

w domu parafialnym,
na piętrze.

Nowi śpiewacy są pilnie
potrzebni, warunkuje to istnienie
naszego chóru.

Odważmy się i przyjdźmy.

ŻOŁNIERZE WYKLĘCI

Po II wojnie światowej ponad 250 tys. osób walczących w podziemiu znalazło się w dramatycznej sytuacji. Nowe komunistyczne władze Polski nie miały dla nich litości. Zobacz, kim byli i za co zginęli „żołnierze wyklęci”.

Danuta Siedzikówna „Inka”

Po tym jak Gestapo po brutalnym śledztwie zabiło jej matkę, 15-letnia Danuta Siedzikówna zgłosiła się wspólnie z siostrą do Armii Krajowej. Złożyła przysięgę w grudniu 1943 roku, przeszła szkolenie i zaczęła służbę jako sanitariuszka. W 1944 roku, gdy na obszar działań jej oddziału wkroczyła Armia Czerwona, pod fałszywym nazwiskiem podjęła pracę jako kancelistka w nadleśnictwie Hajnówka. W radzieckich żołnierzach i nowej władzy nie widziała wyzwolicielei - w 1940 roku jej ojciec został wywieziony na Syberię, nie przeżył. Po II wojnie światowej nadal współpracowała z partyzantami z AK, była ich sanitariuszką i kurierką.

20 lipca 1946 roku została zatrzymana przez UB, gdy wykonywała zadania w Gdańsku. Partyzanci wysłali ją po zaopatrzenie medyczne, miała też nawiązać kontakt z jednym z żołnierzy podziemia. Mimo trwającego ponad miesiąc brutalnego śledztwa, nie przyznała się do winy i nie obciążyla nikogo zeznaniami.

W liście do sióstr przemyconym z celi pisała: powiedzcie mojej babci, że zachowałam się jak trzeba. Mimo, że podczas potyczek pomagała również rannym funkcjonariuszom służb bezpieczeństwa, Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku nie miał dla niej litości, 21 sierpnia 1946 skazał ją na karę śmierci. Egzekucję zaplanowano na 28 sierpnia - 6 dni przed jej 18 urodzinami. O godz. 6.15, razem z innym skazanym na śmierć żołnierzem 5 Brygady Wileńskiej AK - Feliksem Selmanowiczem, stanęła przed plutonem egzekucyjnym.

Na wykonawców wyroku wybrano 10 żołnierzy KBW (większość służących w tej formacji odbywała obowiązkową służbę wojskową). Każdy z nich otrzymał 10 sztuk amunicji do pistoletu maszynowego. Strzelali z odległości ok. 3 metrów - wszyscy zgodnie chybili. Po nieudanej egzekucji do dziewczyny podszedł dowódca plutonu ppor. Franciszek Sawicki i zabił ją strzałem w głowę z najbliższej odległości.

*oprac. Darek
Bibliografia*

<http://historia.wp.pl/gid,15372378,title,ZolnierzeWykleci>

PAMIĘTAJ!

W Środę Popielcową oraz w Wielki Piątek obowiązuje post ścisły (jeden posiłek do syta w ciągu dnia; obowiązuje między 18 a 60 rokiem życia) !!!

CO, GDZIE, KIEDY

KANCELARIA PARAFIALNA

CZYNNA
poniedziałek i środa
16.00 — 18.00
sobota
10.00 — 12.00

MSZE ŚWIĘTE

niedziela
7.00; 8.00; 9.30;
11.00, 12.30; 18.00;

dni powszednie
6.30; 7.00 i 18.00

Okazja do spowiedzi świętej, 15 minut przed każdą mszą świętą.

DNI EUCHARYSTYCZNE

PIERWSZY CZWARTEK MIESIĄCA

Msza św. i nabożeństwo za powołanych i o powołania do służby Bożej
— godz. 18.00

PIERWSZY PIĄTEK MIESIĄCA

Okazja do spowiedzi świętej w godz.:

6.30 — 7.15; 16.00 — 17.00; 17.45 — 18.15; 19.00 — 19.30. Msza
święta i nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa o godz. 18.00
Dodatkowe msze święte o godz. 17.00 dla dzieci i 19.30 dla młodzieży

PIERWSZA SOBOTA MIESIĄCA

Odwiedziny chorych z posługą sakramentalną od godz. 9.00.

Msza św., nabożeństwo do Matki Bożej i św. Maksymiliana Kolbe
o godz. 18.00

ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

15-go dnia miesiąca,
zakończona
Apelem Jasnogórskim
oraz
w każdą środę
po mszy św. wieczornej
do godz. 20.00.

APEL JASNOGÓRSKI:

we wszystkie dni maja
i października
o godz. 21.00,
każdego 15-go dnia
miesiąca o godz. 21.00

DNI FATIMSKIE

13-go dnia każdego
miesiąca po mszy świętej
o godz. 18.00 nabożeństwo
różańcowe (od V do X)
połączone z procesją
z figurą Matki Bożej.

Przez cały rok w każdy
pierwszy poniedziałek
miesiąca msza święta
za zmarłych
polecanych w wypominkach
i za zmarłych z ostatniego
miesiąca

GRUPY I WSPÓLNOTY

Akcja Katolicka - 1. środa miesiąca, godz. 19.00;
Chór parafialny „Laudate Dominum” - poniedziałki i czwartki,
godz. 18.00;
Franciszkański Zakon Świeckich - 3. sobota m-ca, godz. 16.00;
Kościelna Służba Mężczyzn (KSM) „Semper Fidelis” -
3 wtorek m-ca, godz. 19.00;
Kręgi Rodzin - 3. poniedziałek m-ca, godz. 18.00 (msza św.
w kościele);
Liturgiczna Służba Ołtarza (ministranci i lektorzy) - młodzi
ministranci: 1. i 3. czwartek m-ca godz. 17.00, starsi ministranci:
1. i 3. czwartek m-ca godz. 19.00;
Redakcja „Dom na Skale” - ostatni piątek m-ca, godz. 19.00;
Rycerstwo Niepokalanej (dorośli) - 2. środa m-ca, godz. 16.00;
Rycerze Kolumba - 3. środa miesiąca godz. 19.00
Schola dziecięca „Templum Domini” - niedziela, godz. 10.40;
Wspólnota Miłosierdzia Bożego - 3. czwartek m-ca, godz. 17.00;
Zespół Charytatywny „Caritas” - 2. poniedziałek m-ca, godz.
19.00 (w domu parafialnym);
Żywy Różaniec - 1. sobota m-ca, godz. 18.00 (w kościele).

Z kraju i ze świata

PAPIEŻ ZAPEWNIŁ O SWEJ MODLITWIE ZA OFIARY TRZĘSIENIA ZIEMI W TURCJI I SYRII

Ojciec Święty, za pośrednictwem sekretarza stanu Stolicy Apostolskiej, kardynała Pietro Parolina wystosował telegramy kondolencyjne na ręce nuncjusza apostolskiego w Turcji arcybiskupa Marka Solczyńskiego oraz nuncjusza apostolskiego w Syrii, kardynała Mario Zenariego w związku tragicznym trzęsieniem ziemi, które minionej nocy nawiedziło południową Turcję i północną Syrię. Pociągnęło ono za sobą co najmniej 1 400 ofiar śmiertelnych.

W telegramie skierowanym na ręce papieskiego przedstawiciela w Turcji kard. Parolin zapewnił o duchowej bliskości Ojca Świętego wobec wszystkich poszkodowanych. „Powierając tych, którzy zginęli miłosierdziu Wszechmogącego, składa serdeczne kondolencje tym, którzy oplakują ich stratę. Jego Świątobliwość modli się również, aby personel ratunkowy był wspierany w opiece nad rannymi i w trwających działaniach pomocowych Bożymi darami męstwa i wytrwałości” – napisał watykański sekretarz stanu.

Natomiast w telegramie skierowanym na ręce kardynała Mario Zenariego najbliższy współpracownik Ojca Świętego zapewnia, że „Jego Świątobliwość Papież Franciszek zanosí serdeczne modlitwy za dusze zmarłych i za wszystkich, którzy ich oplakują. Powierając osoby dotknięte tą katastrofą opatrności Wszechmogącego, modli się w szczególności za personel ratunkowy zaangażowany w trwające działania pomocowe” – stwierdza kardynał Parolin, przypominając o tym, że naród syryjski od dawna znosi udręki wojny.

CARITAS POLSKA NA RATUNEK OFIAROM TRZĘSIENIA ZIEMI W TURCJI I SYRII

W nocy z 5 na 6 lutego doszło do trzęsienia ziemi, którego epicentrum znajdowało się w Turcji, przy granicy z Syrią. Największe zniszczenia odnotowano w Turcji i Syrii, natomiast wstrząsy odczuli także mieszkańcy Libanu, Iraku i Cypru. Ofiarom katastrofy pomoc niesie Caritas Polska.

Caritas Polska, która stara się w takich przypadkach działać natychmiast, już organizuje zbiórkę dla ofiar katastrofy. Organizacja jest od lat obecna w Syrii, gdzie, dzięki współpracy z obecną na miejscu organizacją partnerską, obejmuje wsparciem najbardziej potrzebujących jej mieszkańców w ramach programu Rodzina Rodzinie. Pomoc od 2020 r. niesie także w Libanie, od pamiętnego wybuchu chemikaliów w Bejrucie. Obecnie w ramach programu Rodzina Rodzinie pomoc otrzymują najubożsi Libańczycy, a także najubożsi mieszkańcy Iraku, w którym także odczuwalne były dzisiejsze wstrząsy, oraz mieszkańcy izolowanej Strefy Gazy.

— Caritas Polska działa w regionie Bliskiego Wschodu od wielu lat, od Jordanii po Jemen. Naszym flagowym programem jest Rodzina Rodzinie, w ramach którego ubogie rodziny libańskie, syryjskie, palestyńskie i irackie otrzymują comiesięczne wsparcie finansowe. W Libanie i w Syrii wspieramy również placówki edukacyjne.

PRZEWODNICZĄCY KEP PROSI O MODLITWĘ ZA OFIARY TRZĘSIENIA ZIEMI W TURCJI I SYRII

Proszę, aby w najbliższą niedzielę na wszystkich Mszach św. odprawianych w Polsce, dołączono do modlitwy wiernych specjalne wezwanie w intencji ofiar i poszkodowanych w wyniku trzęsienia ziemi na terenie Turcji i Syrii – napisał przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski abp Stanisław Gądecki w Apelu.

Przewodniczący Episkopatu zaapelował do wszystkich biskupów, księży, osób życia konsekrowanego i wiernych świeckich w Polsce o modlitwę za ofiary i poszkodowanych w tym kataklizmie. „Niech dobry Bóg ma w swojej opiece wszystkie ofiary tej tragedii. Niech zmarłych obdarzy życiem wiecznym, a tym, którzy ocaleli, da nadzieję i duchowe umocnienie” – napisał abp Gądecki.

SZWAJCARSKA POLICJA: PATRIARCHA CYRYL BYŁ AGENTEM KGB

Według Szwajcarskiej Policji Federalnej, obecny patriarcha moskiewski Cyryl I pracował w Genewie w czasie zimnej wojny jako agent rosyjskich służb specjalnych Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego (KGB). Akta dotyczące „monsignora Cyryla” znajdują się w Archiwum Federalnym w Bernie, donosi szwajcarski dziennik „Sonntags Zeitung” w Zurychu. Potwierdza to, że Cyryl I należał do KGB.

BP ZIELIŃSKI BISKUPEM KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIM

Papież Franciszek przyjął rezygnację bp. Edwarda Dajczaka z urzędu biskupa diecezjalnego. Tym samym bp Edward Dajczak po ponad 15 latach posługi przechodzi na emeryturę, a nowym biskupem koszalińsko-kołobrzeskim zostaje bp Zbigniew Zieliński, dotychczasowy koadiutor. Decyzję papieża 2 lutego ogłosiła Nuncjatura Apostolska w Polsce. Informacja została podana do publicznej wiadomości w koszalińskiej katedrze po godz. 12.00.

Nowy biskup koszalińsko-kołobrzeski ma 58 lat (urodzony w 1965 roku). Pochodzi z ziemi gdańskiej. Jest doktorem socjologii. Przez trzydzieści lat pracował w archidiecezji gdańskiej jako wikariusz, wykładowca seminarium, pracownik kurii, proboszcz, a następnie

biskup pomocniczy. W marcu 2022 roku został mianowany biskupem koadiutorem w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

PAPIEŻ ZMIENIA CASTEL GANDOLFO W CENTRUM EKOLOGICZNE

Papież Franciszek zlecił przebudować letnią rezydencję papieską Castel Gandolfo w centrum edukacji ekologicznej i rolnictwa. Władze Państwa Watykańskiego poinformowały 2 lutego, że przebudowa ogrodów i budynków nad jeziorem Albano będzie się odbywać w najbliższych miesiącach.

55-hektarowy kompleks służył papieżom jako letnia rezydencja od początku XVII wieku. Oprócz dwóch pałaców i terenów parkowych obejmuje również grunty rolne i zabudowania gospodarcze. Ostatnio spędził tam kilka letnich dni w pierwszych latach po ustąpieniu Benedykt XVI. W 2016 roku papież Franciszek zlecił przekształcić papieskie wille w muzeum. Każdego roku odwiedza je tysiące osób.

Przyszłe centrum edukacji ekologicznej i rolnictwa będzie nosiło nazwę „Borgo Laudato Si”. Jego nazwa pochodzi od encykliki ekologiczno-społecznej o tym samym tytule opublikowanej przez papieża Franciszka w 2015 roku. Podpisany przez papieża statut projektu opublikował Gubernatorat Państwa Watykańskiego 2 lutego. Dyrektorem centrum papież mianował podsekretarza watykańskiej agencji ds. rozwoju, księdza Fabio Baggio.

UKRAINA: ROSJANIE ZNISZCZYLI PÓŁ TYŚIĄCĄ OBIEKTÓW RELIGIJNYCH

Od początku agresji rosyjskiej przeciw Ukrainie wojska okupacyjne zniszczyły całkowicie, poważnie uszkodziły lub rozgrabiły co najmniej 494 obiekty religijne: świątynie, szkoły duchowne i inne. Takie dane podali przedstawiciele kijowskiego Instytutu Wolności Religijnej (IWR) na spotkaniu w Waszyngtonie.

Najwięcej kościołów, cerkwi, meczetów i synagog zniszczono w obwodach: donieckim – co najmniej 120 i ługańskim – ponad 70. Prawie 70 tego rodzaju obiektów zrujnowano na Kijowszczyźnie, podczas walk o stolicę kraju, a przeszło 50 budynków uszkodzono w obwodzie charkowskim.

Przedstawiciele IWR przytoczyli również udokumentowane przykłady przekształcania przez wojsko rosyjskie obiektów sakralnych w swoje bazy lub wykorzystywania ich do ukrywania stanowisk ogniowych. Tego rodzaju taktyka powoduje jeszcze większe rozmiary zniszczeń.

Wskutek agresji rosyjskiej najbardziej ucierpiały cerkwie, klasztory i inne obiekty Ukraińskiego Kościoła Prawosławnego (Patriarchatu Moskiewskiego) – co najmniej 143. Wielkie straty poniosły również wspólnoty ewangeliczne – nie mniej niż 170, wśród nich chrześcijanie wiary ewangelicznej – 75, ewangeliczni chrześcijanie baptyści – 49 i adwentyści dnia siódmego – 24 obiekty. Świadkowie Jehowy stracili łącznie 94 budynki, w tym 7 całkowicie zrujnowanych, 17 sil-

nie uszkodzonych i 70 w mniejszym stopniu. Kościół katolicki obrządku łacińskiego odnotował 12 strat, a grekokatolicki – 17. Biorąc pod uwagę fakt, iż są to stosunkowo niewielkie społeczności wyznaniowe, mające dużo mniej budynków, to ich straty są procentowo znacznie wyższe niż promoskiewskich prawosławnych.

103. ROCZNICA ZAŚLUBIN POLSKI Z BAŁTYKIEM

10 lutego w Pucku odbyły się uroczystości związane z odzyskaniem przez Polskę dostępu do morza. Na Starym Rynku zgromadzili się parlamentarzyści, samorządowcy, służby mundurowe i ludzie morza. Centralnym wydarzeniem obchodów była msza św. w puckiej farze pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła sprawowana pod przewodnictwem bp. Wiesława Szlachetki.

W homilii biskup nawiązał do fragmentu Ewangelii związanego z przeprawą przez Jezioro Galilejskie. – Jezus zachęca swoich uczniów, by przeprawili się wraz z Nim na drugi brzeg, korzystając z tej samej łodzi, z której wcześniej nauczał wielkie tłumy ludzi. Ta łódź symbolizuje Kościół. Kościół to Jezus i my w jednej łodzi – wyjaśnił hierarcha. Zaznaczył, że docelowym miejscem Kościoła jest port zbawienia. – Ten drugi brzeg to prawdziwa tęsknota ludzkiego serca, bo każde serce pragnie być szczęśliwe. Tam rozpościera się ojczyzna niebieska. Kościół, jako łódź z Chrystusem i Jego uczniami, do tego uszczęśliwiającego oglądu Boga zmierza – podkreślił kaznodzieja. Zauważył, że podczas rejsu – czyli drogi Kościoła – zerwał się gwałtowny wicher, a fale zaczęły uderzać w łódź i ją zalewać. – Burza także i dzisiaj zagraża Kościołowi. Tym zagrożeniem są wzmagające się fale nienawiści wobec wierzących w Chrystusa, by Kościół zniszczyć, usunąć ze świata i zatopić. Do tej burzy dołączają też choroby, kataklizmy, cierpienia, a także wojna, która toczy się tak blisko nas – stwierdził bp Szlachetka. Zaznaczył, że burza jest jednocześnie sprawdzianem chrześcijańskiego życia. – Ta burza jest ogromną próbą dla naszej wiary, naszego myślenia i naszych postaw. Ta burza rodzi trwogę i lęk, a u wielu strach, tchórzliwość, zwątpienie, a nawet rozpacz. Ilu to uczniów Jezusa żyje dzisiaj w strachu. Ilu to lęka się przyznać do Niego w obawie przed drwiną, przed wyśmianiem i przed złośliwą opinią. Niektórzy mają pretensje do Jezusa, że śpi i jakby opuścił Kościół. Tymczasem Jezus cały czas jest w łodzi i nic złego się jej nie stanie. Zwycięsko pokona niebezpieczne fale i dopłyne bezpiecznie na drugi brzeg – podkreślił biskup pomocniczy archidiecezji gdańskiej. Zaakcentował to, że morze jest darem Boga i Jego lekcją dla naszego zbawienia, stąd też trzeba dziękować Bogu za dar morza dla Polski. – Dziękujemy za każde dobro, które z tego daru dla nas się rodzi – zakończył bp Szlachetka.

Po mszy św. uczestnicy uroczystości przeszli do puckiego portu. Tam wręczone zostały pierścienie Hallera, najwyższe odznaczenia Ligi Morskiej i Rzecznej. Wśród wyróżnionych był m.in. ks. infułat Edmund Skalski, naczelny kapelan Związku Piłsudczyków RP.

serwis KAI

Z ŻYCIA PARAFII

31 grudnia 2022 r. — dziękowaliśmy Panu Bogu za kolejny rok kalendarzowy podczas wieczornej mszy świętej oraz nabożeństwa;

1 stycznia 2023 r. — NOWY ROK. Uroczystość świętej Bożej Rodzicielki. 56. Światowy Dzień Pokoju z **hasłem papieża Franciszka „Nikt nie może ocalić się sam”**. Świat i ludzkość, nasza Ojczyzna ciągle potrzebują pokoju. Nie szczędźmy czasu i serca na modlitwę w tej intencji przez wstawiennictwo Maryi. W Betlejem aniołowie głosili chwałę Boga i „pokój ludziom dobrej woli”. Poza modlitwą spróbujmy nieść wszędzie przebaczenie, pojednanie, zgodę, dobroć i miłość;

6 stycznia — Uroczystość Objawienia Pańskiego, zwana Świętem Trzech Króli. Tego dnia poświęciliśmy w kościele kredę, by nią na drzwiach naszych domów zapisać imienia trzech Mędrców ze Wschodu **K + M + B 2023** albo **C + M + B 2023** (Chrystus błogosławi ten dom) na pamiątkę przynależności do Chrystusa. Dzień Modlitw w intencji misji;

8 stycznia — Niedziela Chrztu Pańskiego. Kończy ona okres Bożego Narodzenia. Był to dzień wdzięczności za naszych rodziców, rodziców chrzestnych, którzy wyznając wiarę, przynieśli nas do świątyni;

8 stycznia – 10 lutego — zaprosiliśmy wiernych naszej parafii zamieszkających przy poszczególnych ulicach na msze św. w intencji Bożego błogosławieństwa i zdrowia, w wyznaczonych poszczególnych dniach i godzinach;

13 stycznia — modlitwa różańcowa po mszy św. wieczornej;

15 stycznia — po mszy świętej wieczornej odbyła się adoracja Najświętszego Sakramentu, która zakończyła się Apelem Jasnogórskim o godz. 21.00;

16-21 stycznia — kapłani odwiedzili parafian tzw. kolęda na zaproszenie; dziękujemy za wspólny czas modlitwy i spotkania z drugim człowiekiem;

18-25 stycznia — Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan. Intencję tę podjęły w tym czasie wszystkie Kościoły chrześcijańskie. Chcemy czynić wszystko, co w naszej mocy, aby każdego dnia wypełniać polecenie Pana Jezusa: abyśmy byli jedno!;

21 stycznia — Dzień Babci. 44. rocznica święceń kapłańskich naszego ks. proboszcza Piotra Toczka – pamiętaliśmy o nim w naszych modlitwach;

22 stycznia — Dzień Dziadka;

25 stycznia — święto nawrócenia św. Pawła;

29 stycznia — 66. urodziny Pasterza naszej archidiecezji ks. arcybiskupa Tadeusza Wojdy, Metropolity Gdańskiego; Akcja Katolicka w każdy piątek stycznia po mszy wieczornej zorganizowała wspólne śpiewanie kolęd przy żłóbku;

1 lutego — Uroczystość 41-lecia naszej parafii. 37. rocznica ustanowienia ks. Piotra Toczka proboszczem naszej parafii św. Maksymiliana Kolbe w Gdańsku - Suchaninie;

2 lutego — święto Ofiarowania Pańskiego, nazywane w tradycji ludowej świętem Matki Bożej Gromniczej. Tego dnia na uroczystą liturgię przynieśliśmy świece zwane gromnicami. 27. Światowy Dzień Życia Konsekrwanego;

11 lutego — liturgiczne wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Lourdes. Dokładnie tego dnia w 1858 roku, cztery lata po ogłoszeniu dogmatu o Niepokalanym Poczęciu, Matka Najświętsza objawiła się ubogiej pasterce, Bernadecie Soubirous w Grocie Massabielskiej. Dziś do Lourdes przybywają chorzy i zdrowi pielgrzymi z całego świata. Jest to Światowy Dzień Chorego; o godz. 10.00 była sprawowana msza św. ze specjalnym nabożeństwem dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych;

15 lutego — adoracja Najświętszego Sakramentu zakończona Apelem Jasnogórskim;

WIADOMOŚCI

W OKRESIE WIELKIEGO POSTU W NASZEJ PARAFII:

22 luty — Środa Popielcowa;

26 luty — **I Niedziela Wielkiego Postu** (ewangelia o kuszeniu Pana Jezusa na pustyni: Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych);

1 marca — Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”;

3 marca — I piątek miesiąca okazja do spowiedzi św. Msze święte o godz. 6.30, 7.00, 17.00, 18.00, 19.30;

4 marca — święto św. Kazimierza Królewicza, I sobota miesiąca; kapłani odwiedzili chorych z posługą sakramentalną;

5 marca — **II Niedziela Wielkiego Postu** (ewangelia o przemienieniu Pana Jezusa na Górze Tabor, „To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie!”); jest to tzw. Niedziela „Ad gentes”, dzień w którym modlitwami i postem obejmujemy tych, którzy niosą Dobrą Nowinę na krańce świata;

8 marca — w tym dniu przeżywamy Dzień Kobiet; pamiętamy w modlitwach o wszystkich kobietach, zwłaszcza najbardziej utrudzonych, samotnych, starszych, wdowach oraz o kobietach poniżanych i prześladowanych w wielu częściach świata;

12 marca — **III Niedziela Wielkiego Postu** (ewangelia rozmowa z Samarytanką: „Panie Ty jesteś prawdziwie Zbawicielem świata, daj nam wody żywej, byśmy nie pragnęli.”);

13 marca — 10. rocznica wyboru na Stolicę Piotrową Ojca św. Franciszka; msza św. wieczorna z modlitwą różańcową;

15 marca — wieczorna adoracja Najświętszego Sakramentu do godz. 21.00 zakończona Apelem Jasno-górskim;

19 marca — **IV Niedziela Wielkiego Postu** (Niedziela LAETARE – radości, ewangelia: uzdrowienie niewidomego: „Ja jestem światłością świata, kto idzie za Mną, będzie miał światło życia.”); dzień imienin śp. biskupa Rzymu Benedykta XVI – pamiętajmy o Nim w naszych modlitwach;

20 marca — Uroczystość św. Józefa Oblubieńca NMP;

22 marca — Uroczystość przyjęcia sakramentu bierzmowania przez młodzież klas pierwszych szkół średnich podczas mszy świętej o godz. 18.00;

25 marca — Uroczystość Zwiastowania Pańskiego. Dzień Świętości Życia oraz Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego. 31. rocznica ustanowienia Archidiecezji i Metropolii Gdańskiej;

26 marca — **V Niedziela Wielkiego Postu** ewangelia wskrzeszenie Łazarza: „Ja jestem zmartwychwstanie i życie, kto we Mnie wierzy, nie umrze na wieki”. (zasłonięte krzyże i obrazy w kościołach, ewangelia o wskrzeszeniu Łazarza);

26 marca – 29 marca - REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE, dokładny plan rekolekcji w środku numeru na stronie 4;

28 marca — 2. rocznica ingresu ks. abpa Tadeusza Wojdy Metropolity Gdańskiego do Bazyliki Archikatedralnej w Gdańsku Oliwie;

1 kwietnia — I sobota miesiąca, kapłani odwiedzają chorych z posługą sakramentalną;

2 kwietnia — **Niedziela Męki Pańskiej (Palmowa)**;

6 - 8 kwietnia — **ŚWIĘTE TRIDUUM PASCHALNE**;

9 kwietnia — **UROCZYSTOŚĆ ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO**. To najważniejsza niedziela w roku liturgicznym. Nie tylko wspominamy pamiątkę wydarzenia sprzed dwóch tysięcy lat, ale przede wszystkim świętujemy realne spotkanie Zmartwychwstałego Chrystusa ze swoim ludem. Niech każda niedziela będzie dla nas „Małą Wielkanocą” – „Świątą Niedzielą”, gdzie największą radością będzie spotkanie z Bogiem, który nas kocha, który dla nas umarł, zmartwychwstał i żyje;

WIADOMOŚCI

CHRYZTY

Zuzanna Katarzyna Klonek
Maja Katarzyna Klonek
Amelia Laura Walas

ZMARLI

+ Kazimierz Masiewicz l. 73;
+ Urszula Kozanka l. 72;
+ Bogusława Nadrabska l. 71;
+ Marek Żółko l. 74;
+ Wojciech Czarnowski l. 64
+ Maria Sadowska l. 101;
+ Edward Worobiej l. 95;
+ Zenon Borzechowski l. 84;
+ Stefania Wojak;
+ Maria Konik;
+ Barbara Choszcz l. 52;
+ Helena Światłowska l. 76;
+ Grażyna Marks l. 76;
+ Antonina Czerwińska l. 93;
+ Zenobia Radka l. 93;
+ Eugeniusz Orłowski l. 87;
+ Teresa Krzan l. 73;
+ Ryszard Smołoński l. 75;
+ Stanisław Łysień l. 93;
+ Stanisław Maciąg l. 80;
+ Ewa Bąk l. 68;
+ Alina Kacprowicz l. 66 .

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie...

Kiedy Bóg chciał stworzyć ryby przemówił do morza.

Kiedy Bóg chciał stworzyć drzewa przemówił do ziemi.

Ale gdy Bóg chciał stworzyć człowieka zwrócił się do Siebie. Wtedy Bóg powiedział: „Uczyńmy człowieka na nasz obraz i podobieństwo” (Rdz 1, 26).

Jeśli wyjmiesz rybę z wody to zdechnie, a kiedy usuniesz drzewo z ziemi ono również obumrze. Podobnie gdy człowiek jest odłączony od Boga umiera. Bóg jest naszym naturalnym środowiskiem, zostaliśmy stworzeni do życia w jego obecności. Musimy być z Nim połączeni, bo tylko w Nim istnieje życie. Pozostańmy w kontakcie z Bogiem. Pamiętajmy że woda bez ryb jest zawsze wodą, ale ryby bez wody giną. Ziemia bez drzewa to wciąż ziemia, ale drzewo bez gleby usycha. Bóg bez człowieka jest nadal Bogiem, ale **człowiek bez Boga jest niczym.**

Non nobis, Domine, sed nomini Tuae da gloria

(Nie dla nas Panie, lecz dla chwały Twego imienia)

DOM na SKALE - miesięcznik. **Kolegium redakcyjne:** ks. Piotr Toczek,
Ewa Kopernik- Ambroziak - redaktor naczelna, Maryla Bertrand - skład.

Adres redakcji: Parafia św. Maksymiliana Kolbego ul. Otwarta 1,
80 — 169 Gdańsk, tel. 58 302-09-84; fax 58 302-47-05;

e-mail: kolbe@diecezja.gda.pl; redakcjadns@wp.pl;

www.kolbe.diecezja.gda.pl ; Millenium nr 4411602202 00000000 50690369

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych artykułów.

KRONIKA FOTOGRAFICZNA

Święto Trzech Króli

Błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem w Dniu Chorego

ODNOWIENIE PRZYRZECZEŃ CHRZCIELNYCH PRZEZ DZIECI I KOMUNIJNE

